

Begroting 2017
Veiligheidsregio
Midden- en West-Brabant

A vertical color bar with a gradient from yellow at the top to red at the bottom, passing through blue and green.

Voorwoord

Dit voorwoord voor de begroting 2017 wordt opgesteld in februari 2016. Begrotingen van gemeenschappelijke regelingen hebben een lange bestuurlijke doorlooptijd. Gelukkig is de Veiligheidsregio een stabiele organisatie en zijn de hoofdlijnen van beleid en de financiën voorspelbaar. In het Beleidsplan 2015-2019 zijn de kaders gesteld. Binnen die ruimte en mogelijkheden is de begroting voor 2017 opgesteld. De Veiligheidsregio heeft een bestendig beleid, gericht op een duurzame ontwikkeling van de organisatie.

Ook voor 2017 ligt de nadruk op het samen met partners in de regio veiliger maken van Midden- en West-Brabant. Gemeenten, bedrijven, maatschappelijke organisaties, zij vormen met ons een keten in veiligheid. We kunnen en willen niet zonder elkaar, ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid, niettemin samen werken daar waar dat kan. In de afgelopen jaren is het resultaat van samenwerking zichtbaar en merkbaar. Samen met Rijkswaterstaat een betere waarborg voor veiligheid op het water; met ProRail en anderen voor veiligheid op het spoor. Via onze netwerken bouwen we aan vitale ketens voor veiligheid in de regio.

Ook in 2017 zullen wij als organisatie en met onze partners op een gemotiveerde en betrokken manier de veiligheid dienen. In nauwe samenwerking en goede afstemming met de gemeenten in onze regio. De gemeenten zijn voor ons –zelfs in toenemende mate– een belangrijke partner. Thema's als risicobeheersing, risicocommunicatie, zelfredzaamheid/samenredzaamheid zijn actueel en relevant.

Deze begroting is opgebouwd aan de hand van zeven thema's. Per thema geven we aan wat we gaan doen en nog belangrijker, wat we willen bereiken.

De Veiligheidsregio kenmerkt zich door de volgende organisatiewaarden:

- Wij zijn vakbekwaam
(onze professie, in denken en handelen, staat voorop)
- Wij zijn slagvaardig
(het voorkomen en bestrijden van incidenten zijn onze kerntaken)
- Wij zijn zichtbaar
(bij incidenten moeten burgers en bedrijven op onze kwaliteit kunnen vertrouwen)
- Wij zijn samenwerkingsgericht
(vitale coalities met andere veiligheidspartners maakt de keten sterker).

Samen met de gemeenten en onze partners gaan wij voor een veilig 2017.

Nico van Mourik
Algemeen directeur van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

1	Leeswijzer	5
2	Programma Veiligheid	9
2.1	Thema 1 Bestuur en organisatie	11
2.2	Thema 2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	13
2.3	Thema 3 Bevolkingszorg	14
2.4	Thema 4 Risicobeheersing	15
2.5	Thema 5 Incidentbestrijding	17
2.6	Thema 6 Geneeskundige zorg	19
2.7	Thema 7 Middelen	21
2.8	Thema 8 Algemene opbrengsten	23
3	Verplichte paragrafen	25
3.1	Weerstandvermogen en risicobeheersing	27
3.2	Risico's	29
3.3	Onderhoud kapitaalgoederen	31
3.4	Financieringsparagraaf	32
3.5	Bedrijfsvoering	34
3.6	Verbonden partijen	36
4	Financiële begroting	39
4.1	Overzicht van baten en lasten in de begroting	41
4.2	Toelichting overzicht baten en lasten	42
4.3	Uiteenzetting financiële positie en de toelichting	47
4.4	Tariefvaststelling	49
4.5	Meerjarenbalans	50
5	Bijlagen	51
5.1	Bijlage 1 Investeringsplan	53
5.2	Bijlage 2 Risico matrix	53
5.3	Bijlage 3 Leningenoverzicht	54
5.4	Bijlage 4 Lijst van afkortingen	55

1. Leeswijzer

Deze leeswijzer geeft inzicht in de verschillende onderdelen, waaruit deze beleidsbegroting is opgebouwd. Er is naar gestreefd dit document qua omvang te beperken en qua inhoud af te stemmen op het Algemeen Bestuur, als besluitvormend gremium. De beleidsbegroting kent met ingang van begrotingsjaar 2016 een nieuwe structuur, deze is opgebouwd uit de volgende onderdelen;

Hoofdstuk 2 Beleidsbegroting; programma Veiligheid

Hoofdstuk 2 betreft de beschrijving van de thema's van de Veiligheidsregio MWB, welke vallen onder het programma "Veiligheid". Per thema wordt een inleiding gegeven, een beschrijving van nieuw beleid en relevante ontwikkelingen alsmede de resultaten voor 2017.

Hoofdstuk 3 Verplichte paragrafen

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) komen in dit hoofdstuk de paragrafen aan de orde. Dit betreft onder andere de bedrijfsvoering en de verbonden partijen.

Hoofdstuk 4 Financiële begroting

In dit hoofdstuk worden de financiële uitgangspunten voor de begroting beschreven, alsmede de ontwikkelingen op het gebied van de LPO en de BDUR. De lasten en baten per producten worden inzichtelijk gemaakt, alsmede een meerjarenperspectief van de bijdragen per gemeente.

Hoofdstuk 5 Bijlagen

In de bijlagen zijn opgenomen het investeringsplan (detailniveau), de risicomatrix, behorende bij hoofdstuk 3 waar de risico's beschreven zijn en de lijst van veelgebruikte afkortingen.

2 Programma Veiligheid

2. Programma Veiligheid

Samen veiliger

Samen maken we de regio veiliger, daarvoor zetten wij ons in. Er zijn twee manieren waarop wij daaraan bijdragen: het voorkomen/beperken van risico's en het bestrijden van incidenten. Maar, wij kunnen en doen dat niet alleen. Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid, burgers, bedrijven en instellingen. Wij geven hieraan invulling door vanuit een risicogerichte aanpak samen te werken en de zelfredzaamheid te stimuleren. Deze beweging willen wij zichtbaar maken. Daarnaast blijven wij aanspreekbaar op een (steen)goede uitvoering van onze (wettelijke) kerntaken. Centraal hierbij staan onze waarden: vakbekwaam, slagvaardig, zichtbaar en samenwerkingsgericht.

We gaan als organisatie een volgende stap zetten, die vooral gericht is op het verbinden en samenwerken met 'de buitenwereld'. We kunnen deze stap maken, omdat we de afgelopen jaren hard hebben gewerkt aan het stabiliseren en borgen van onze kernactiviteiten: risicobeheersing, crisisbeheersing, incidentbestrijding en impactbestrijding. Daarnaast heeft de nadruk gelegen op het op orde brengen van de bedrijfsvoering.

De focus van onze veranderingsspanningen was daarbij intern gericht. We zijn ons bewust van de veranderingen in de samenleving en willen daar als organisatie samen met onze partners adequaat op inspringen. Deze veranderingen vragen om vernieuwing van onze diensten en producten en om een andere invulling van onze rol. Tegelijk zullen we koesteren wat we de afgelopen jaren hebben bereikt.

Trends en ontwikkelingen

Van overheidsorganisaties wordt in toenemende mate verwacht dat ze optimale resultaten realiseren tegen zo laag mogelijke kosten. Bovendien verlangen burgers en overheid dat deze bedrijven transparant zijn in wat ze doen, met welk resultaat en kwaliteit, tegen welke kosten. Dit betekent dat we als organisatie glashelder moeten zijn in welke beloftes we wel en niet kunnen/willen waarmaken en tegen welke kosten. Het goed managen van verwachtingen naar lokale overheden, burgers, bedrijven en partners vraagt een grote mate van transparantie in waar we voor staan en wat we presteren.

We zien dat samenleving steeds meer een participatiemaatschappij wordt. Burgers willen meer betrokkenheid en er wordt ook meer eigen initiatief en verantwoordelijkheid verwacht. Bij veiligheid is dat niet anders.

We zien buurtpreventieteams, die zich richten op de sociale veiligheid in de wijk.

Van (risicovolle) bedrijven wordt verwacht dat ze werk maken van hun veiligheidscultuur en oog en oor hebben voor de (fysieke) samenleving waarin ze opereren. Van zorginstellingen wordt verwacht dat ze meer werk maken van hun brandveiligheid. En van burgers wordt verwacht dat zij de verantwoordelijkheid nemen en daarmee maatregelen voor hun eigen veiligheid en die van hun directe omgeving. Het verbinden met de samenleving en partners, een risicogerichte aanpak, informatie en het verzorgen van kennisdeling zijn hierbij cruciaal.

Daarnaast is er een behoefte om invulling te geven aan de lokale gemeenschap waar in het (recente) verleden steeds meer voorzieningen zijn verdwenen uit de wijken. We zien steeds meer maatschappelijke instellingen die de krachten (willen) bundelen en samenwerking zoeken. Voor onze organisatie liggen hier wellicht kansen, aangezien wij een groot netwerk hebben in de lokale gemeenschappen.

De samenleving vertrouwt er op dat wij onze kernactiviteiten goed uitvoeren. Wij staan hierbij meer dan voorheen in de spotlights. Met de toename van de (social) media aandacht zijn we ook kwetsbaarder geworden. In de publieke opinie ben je zo goed als je laatste incident. Proactief uitleggen wat er aan de hand is en wat we doen, voorkomt onrust. Vanzelfsprekend moeten we ons werk goed blijven doen en continu aandacht hebben voor leren, verbeteren en vernieuwen.

Onze positie in de samenleving verandert snel; er ontstaan nieuwe behoeften aan informatie-uitwisseling. Onze organisatie gaat onderdeel uitmaken van een open netwerk, waarin informatie wordt gedeeld en waarin actief wordt samengewerkt. Er vindt een taakverschuiving plaats, bedrijven en burgers worden zelfredzamer en nemen delen van ons traditionele werk over. Ook de situatie ter plekke gaat veranderen; steeds meer ouderen blijven thuis wonen en gebouwen worden 'intelligenter' met moderne ICT-faciliteiten. De beschikbaarheid van 'high tech', zoals big data, sensoren, drones en beeldherkenning kan ervoor zorgen dat we over betere informatie beschikken, zodat de risicobeheersing en incidentbestrijding effectiever kan worden. De vorming van een landelijke meldkamer en aanpassingen in de meldkamertechnologie hebben ingrijpende gevolgen voor de werkprocessen en organisatie van de meldkamer. Op deze ontwikkelingen moeten we als organisatie adequaat inspringen.

Doelstellingen

Wij zetten ons actief in voor een veiligere samenleving door:

- **Slagvaardige en vakbekwame veiligheidszorg te leveren**

Wij voeren onze (wettelijke) kerntaken (steen)goed uit. We gaan verder op de ingeslagen weg van het verder professionaliseren en kwalitatief verbeteren van onze prestaties. We maken af wat we zijn gestart en hebben oog voor leren en vernieuwen.

- **Verantwoord omgaan met risico's**

We maken een zichtbare beweging door risicogericht te werken en de zelfredzaamheid te stimuleren. We kijken meer-
voudig naar risico's, waarbij het accent verschuift naar het voorkomen en beperken van risico's en gevolgen. Samen met partners bekijken we wie welke maatregelen kan nemen om verantwoord met risico's om te gaan. We doen dit in samenwerking en partnerschap met anderen. Veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid. Dit vraagt om een andere invulling van onze rol. Wij initiëren, brengen partijen samen en voeren regie op het proces. Wij bieden een platform waar partijen elkaar ontmoeten en kennis wordt gebundeld en gedeeld. Deze nieuwe rol moet al werkend ontdekt, ontwikkeld en geborgd worden.

- **Organisatieontwikkeling**

Deze beweging vraagt om externe (omgevings)gerichtheid, samenwerking met externe partijen, interne samenwerking, flexibiliteit, harmonisatie en tegelijk differentiatie, lerend vermogen, innovatie van processen, diensten en producten waarbij onderscheid wordt gemaakt in confectie en maatwerk. Met andere woorden: we kunnen de doelstellingen alleen halen als de organisatie mee ontwikkelt. We hebben het dan over aspecten als leiderschap, cultuur, medewerkers en structuur.

- **Informatie en communicatie**

Daarnaast moet de beweging ondersteund worden door adequate informatie en communicatie.

Centraal bij het behalen van de doelstellingen staan onze waarden: vakbekwaam, slagvaardig, zichtbaar en samenwerkingsgericht.

Vakbekwaam

Werken aan veiligheid doen we professioneel en met passie: met ons hoofd en met ons hart. We verstaan ons vak en zijn tegelijk leergierig. Dat beschouwen we als onze plicht en is tevens onze drijfveer.

Slagvaardig

In de startblokken bij een groot incident. Gevraagd en ongevraagd advies geven. De weg wijzen in zelfredzaamheid. Kortom, met maatwerk op ons doel af. Dat doen we vaardig en slagvaardig.

Zichtbaar

Veiligheidsregio MWB: de hele regio moet op ons kunnen rekenen. We zijn zichtbaar op straat en maken actief deel uit van de samenleving. Partners in veiligheid: altijd, overal en voor iedereen. Daar mag je ons aan houden.

Samenwerkingsgericht

Optimale veiligheid door maximale samenwerking. We smeden graag sterke coalities, stimuleren anderen en zijn zelf constructief. Het gaat ons om "samen denken en doen in veiligheid".

De beweging die we inzetten met deze thema's en waarden zijn niet in één jaar gerealiseerd, maar zal langer doorlopen tot 2020. Elk jaar zetten we stappen om onze doelen verder te bereiken. In de thema's wordt hier verder uitwerking aan gegeven.

2.1 Thema 1 Bestuur en organisatie

Inleiding

Veiligheidsregio MWB (Veiligheidsregio MWB) is een samenwerkingsverband tussen de 26 gemeenten en de hulpdiensten. Om de veiligheid in de regio Midden- en West-Brabant te vergroten en beter voorbereid te zijn op rampen en crises, bundelen de 26 gemeenten, de GHOR, de brandweer en de politie de krachten. Dit houdt in dat in de verschillende diensten en besturen intensief samenwerken op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen in de regio en handhaving van openbare orde en veiligheid. Nederland is verdeeld in 25 veiligheidsregio's. De Veiligheidsregio MWB beslaat het gebied vanaf Oosterwijk tot Bergen op Zoom en van de Belgische grens tot de provincie Zuid-Holland.

Het bestuur van Veiligheidsregio MWB heeft regionale regie op een goede behartiging van de zorg voor de veiligheid en de hulpverlening aan de burgers in hun werkgebied. Het primaire doel is het beschermen van haar burgers tegen risico's op het gebied van fysieke veiligheid. Het bestuur is daarbij verantwoordelijk voor een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, de geneeskundige hulpverlening, de gemeenschappelijke meldkamer en de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio MWB bestaat uit de burgemeesters van de 26 deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur (DB) is samengesteld uit zes burgemeesters (portefeuillehouders), een plaatsvervangend voorzitter en een voorzitter.

Het Veiligheidsberaad bestaat uit de 25 voorzitters van de veiligheidsregio's en komt vier keer per jaar bijeen. Het beraad werkt met een strategische agenda voor de veiligheidsregio's. In deze agenda zijn zowel de gezamenlijke doelstelling met de ministeries als de eigen prioriteiten opgenomen.

Als bestuur en medewerkers van Veiligheidsregio MWB werken we dagelijks met enthousiasme en overtuiging aan de veiligheid voor onze burgers. Wij zetten ons daarbij in op zowel het voorkomen van rampen en crises als het effectief bestrijden daarvan wanneer dat aan de orde is. De Veiligheidsregio MWB doet dat niet alleen. Zij werkt duurzaam samen met een groot aantal partners, waaronder gemeenten, maatschappelijke instellingen en bedrijfsleven. Vanuit het besef dat velen een (eigen) verantwoordelijkheid hebben voor veiligheid. Wanneer die verantwoordelijkheid gezamenlijk inhoud en vorm wordt gegeven neemt de kans op effectiviteit in veiligheid toe.

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen?

- In 2015 is in opdracht van de minister van Veiligheid en Justitie een onderzoek gedaan naar de mogelijkheid en wenselijkheid van een stelsel van indicatoren voor presterend vermogen van veiligheidsregio's. In het uitgebrachte rapport "inzicht in presterend vermogen van veiligheidsregio's concluderen de onderzoekers dat het vervangen van de huidige (basis)vereisten door een stelsel van output en outcome normen om beter inzicht in het presterend vermogen van veiligheidsregio's te krijgen een weinig heilzame weg is.
- Het Veiligheidsberaad, het bestuurlijke samenwerkingsverband van de 25 Veiligheidsregio's in ons land, heeft voor de komende jaren risicobeheersing en crisisbeheersing. Waarbij de focus zich vooral richt op het aan de voorkant komen van de veiligheidsketen. Het Veiligheidsberaad werkt aan deze versterking via de zes gezamenlijk vastgestelde prioritaire thema's, waarvan er drie samen met de Minister van Veiligheid en Justitie worden opgepakt.
- In de Wet op de VR is vastgelegd dat het bestuur van de veiligheidsregio er voor zorg draagt dat één keer per 5 jaar een visitatie door een visitatiecommissie wordt verricht (artikel 56). Landelijk is er, met subsidieverstrekking van ministerie van Veiligheid en Justitie, een methode ontwikkeld om de prestaties en organisatieontwikkeling van de veiligheidsregio integraal, samenhangend en op strategisch niveau kwalitatief te beschouwen. De minister ziet de visitatie als een belangrijke pijler van het kwaliteitszorgsysteem van de veiligheidsregio's. De uitkomsten moeten een belangrijke bijdrage leveren aan het leren door veiligheidsregio's.
- Naar aanleiding van een aantal regionale en landelijke (ernstige) incidenten in de industriële- en zorgsector, de beweging van risicobeheersing naar risicogerichtheid en het toenemende belang van zelfredzaamheid heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio MWB de bestuurlijke Taskforce 'Veiligheid in Zorg en Industrie' opgericht.
- In de afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het opbouwen van een stabiele organisatie, in combinatie met enerzijds het lean en mean maken van de organisatie en anderzijds het realiseren van noodzakelijke bezuinigingen. Voor de komende jaren ligt het accent op slagvaardige en vakbekwame veiligheidszorg en risicogericht werken. Deze beweging vraagt om externe (omgevings)gerichtheid, samenwerking met externe partijen, interne samenwerking, flexibiliteit, harmonisatie en tegelijk differentiatie, lerend vermogen, innovatie van processen, diensten en producten waarbij onderscheid wordt gemaakt in confectie en maatwerk. Met andere woorden: we kunnen de doelstellingen alleen halen als de organisatie mee ontwikkelt. We hebben het dan over aspecten als leiderschap, cultuur, medewerkers en structuur. In 2015 is een leiderschapstraject gestart waarin de organisatie wordt meegenomen in: dit zijn we, dit willen we, zo doen we het en zo zijn onze manieren.
- Voor de vorming van de LMO (Landelijke Meldkamer Organisatie) is een heroriëntatie naar een realistische koers nodig. In 2015 heeft een gateway review plaatsgevonden, op basis hiervan hebben de betrokken partijen in de

bestuurlijke regiegroep uitgesproken de lijn van de gateway te onderschrijven. In januari is de bestuurlijke regiegroep LMO samen met de operationele stuurgroep bij elkaar gekomen om verder te spreken over de heroriëntatie. De bestuurlijke regiegroep houdt vast aan de doelstellingen van het Transitieakkoord, maar heeft met elkaar vastgesteld dat een daadwerkelijke verandering in aanpak noodzakelijk is om deze te realiseren. Het einddoel, de realisatie van één landelijke organisatie met maximaal 10 locaties onder beheer van de politie, blijft overeind staan. De transitiestrategie wordt gewijzigd door een andere werkwijze en een realistische fasering.

Inzet en resultaten

In onderstaande paragraaf worden de resultaten beschreven van dit thema, alsmede de baten en lasten welke hierop betrekking hebben.

Wat willen we bereiken?

- Het bestuur is in staat zijn taken en verantwoordelijkheden uit te voeren en haar doelen conform beleidsplan te realiseren. Het bestuur heeft goed inzicht in de resultaten, de processen en de financiën van de veiligheidsregio.
- Wij voeren onze (wettelijke) kerntaken goed uit. We gaan verder op de ingeslagen weg van het verder professionaliseren en kwalitatief verbeteren van onze prestaties. We maken af wat we zijn gestart en hebben oog voor leren en vernieuwen.
- We maken een zichtbare beweging door risicogericht te werken en de zelfredzaamheid te stimuleren. We kijken meer aandachtig naar risico's, waarbij het accent verschuift naar het voorkomen en beperken van risico's en gevolgen. Samen met partners bekijken we wie welke maatregelen kan nemen om verantwoord met risico's om te gaan.
- De ontwikkeling/professionalisering van de organisatie draagt bij aan de verhoging van de kwaliteit, kennis en kunde van de medewerkers. Naast vakbekwaam zijn hebben we het dan ook over aspecten als leiderschap, cultuur en structuur.
- Samen met betrokken (netwerk)partners innovatieve expedities uitvoeren die leiden tot het vergroten van de risicogerichtheid, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid in de industriële en zorgsector.
- De verdere professionalisering van de gehele organisatie focust zich steeds meer op slimme samenwerkingsvormen met andere veiligheidsregio's, gemeenten, bedrijven en instellingen.

Wat gaan we doen?

- Het uitvoeren van het beleidsplan "realisme in denken en doen" voor de beleidsperiode 2015-2019. In dit beleidsplan ligt het accent op risicobeheersing, zelfredzaamheid burgers, brandveilig leven, publieke-private samenwerking als ook het vernieuwen van de organisatie voor bevolkingszorg. Jaarlijks worden deze onderwerpen concreet doorvertaald in resultaten en acties voor de verschillende thema's en volgt verantwoording daarover in de P&C cyclus.
- Het uitwerken en borgen van het op grond van de wet veiligheidsregio's verplichte kwaliteitszorgsysteem en het uitvoeren van de wettelijke verplichte visitatie in april 2017.
- De pilots op het gebied van intramurale zorg, extramurale zorg, BRZO en de spoorzone zijn geëvalueerd en worden in 2017 verder uitgerold of verdiept.
- Het uitvoeren van de door het veiligheidsberaad vastgestelde projecten, te weten: wateroverlast en evacuatie, kernenergie en stralingsincidenten, maatschappelijke continuïteit als gevolg van uitval van nutsvoorzieningen, verbeteren kwaliteit bevolkingszorg en versterken civiel-militaire samenwerking. Het uitwerken bestaat enerzijds uit het opstellen van operationele plannen en anderzijds het verbeteren van de vakbekwaamheid van medewerkers.
- Uitvoeren van plan van aanpak (persoonlijk) leiderschap, waar in 2016 de focus is gericht op leidinggevenden, richten we ons in 2017 op alle medewerkers.
- Stimuleren van de betrokkenheid van medewerkers bij de uitvoering van de doelstellingen en de jaarplannen, door onder andere ontwikkelen gewenste competenties en borgen van de kernwaarden.
- Het versterken van de samenwerking met de omringende veiligheidsregio's. De VRMWB werkt samen met de twee andere Brabantse veiligheidsregio's, de Deltaregio's (Zeeland, Zuid-Holland-Zuid en Rotterdam Rijnmond) en de provincie Antwerpen. Deze samenwerking richt zich onder meer op natuurbrandbestrijding, grensoverschrijdende samenwerking, risicobeheersing, inkoop en aanbesteding, oefenbeleid en bedrijfsvoering onderwerpen.

Thema 1 Bestuur en organisatie	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Lasten excl. mutatie reserves	€ 4.774.835	€ 3.286.554	€ 2.979.385	€ 2.955.614	€ 2.886.554	€ 2.886.554
Baten excl. mutatie reserves	€ -337.765	€ -127.348	€ -127.348	€ -127.348	€ -127.348	€ -127.348
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ 4.437.071	€ 3.159.206	€ 2.852.037	€ 2.828.266	€ 2.759.206	€ 2.759.206
Toevoegingen aan reserves	€ 29.297	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -55.184	€ -400.000	€ -92.831	€ -69.060	€ -	€ -
Totaal geraamde resultaat	€ 4.411.184	€ 2.759.206	€ 2.759.206	€ 2.759.206	€ 2.759.206	€ 2.759.206

2.2 Thema 2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Inleiding

Samen met risicobeheersing en incidentbestrijding behoort crisisbeheersing en rampenbestrijding tot het hart van de activiteiten van Veiligheidsregio MWB. Crisisbeheersing en rampenbestrijding richten zich vooral op de (multidisciplinaire) samenwerking tussen de rampenbestrijdingsorganisaties. Daarbij is de voorbereiding (in hoeverre zijn de hulpdiensten en besturen klaar voor hun taak) even belangrijk als de aanpak van een ramp of incident. De voorbereiding op rampen en crises door de hulpdiensten en de samenwerkingspartners geschiedt langs twee lijnen, te weten: operationele voorbereiding door middel van planvorming en het beoefenen van de inzet van menskracht en middelen bij een incident. Veiligheidsregio MWB richt zich daarbij in het bijzonder op de (multidisciplinaire) samenwerking tussen de hulpdiensten en de samenwerkingspartners die ingezet moeten worden bij een ramp of crisis. Voor het bestrijden van een incident is samenwerking met private en maatschappelijke partners onontbeerlijk. Veiligheidsregio MWB heeft hierin een regiefunctie.

Binnen dit thema vallen de volgende deelgebieden:
bevolkingszorg, het meldkamerdomein, multidisciplinaire crisisbeheersing.

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen?

- De verdere professionalisering van de organisatie focust zich steeds meer op slimme samenwerkingsvormen en speelt in op spontane mechanismen binnen de samenleving die kunnen ondersteunen in een effectievere crisisbeheersing (zelfredzaamheid en samenredzaamheid). De Veiligheidsregio MWB beweegt in de voorbereiding op rampen en crises meer naar de voorkant. Hierbij is het betrekken van bedrijven, burgers en instanties essentieel. Ook risicocommunicatie beweegt hierin mee.
- We groeien naar een lerende organisatie.
Kernbegrippen hierbij zijn evalueren, vakbekwaam worden en blijven en cultuur.
- De voorbereidingen op de landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) zijn in volle gang.
Met name de samenwerking met de Veiligheidsregio Zeeland wordt geïntensiveerd.
- Intergemeentelijke samenwerking voor de bevolkingszorgprocessen ontwikkelt verder door.
Dit resulteert in een slagvaardigere organisatie en draagt bij aan een grotere vakbekwaamheid.

Inzet en resultaten

In onderstaande paragraaf worden de resultaten beschreven van dit Thema, alsmede de baten en lasten welke hierop betrekking hebben.

Wat willen we bereiken?

- We verbinden alle partners om gezamenlijk de veiligheid in de regio te verbeteren. De verbinding brengen we tot stand door samen te werken aan vakbekwaamheid, (warme) informatievoorziening, planvorming en zelfredzaamheid.
- Binnen multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen staat de vakbekwaamheid van de crisisfunctionaris centraal.
- Op grond van het regionaal risicoprofiel, treffen we maatregelen gericht op het voorkomen van een ramp of crisis alsmede het beperken van de gevolgen daarvan.
- Onze partners voelen zich erkend en herkend en dragen pro-actief bij aan de veiligheid in de regio.
- Risicogerichtheid, zelfredzaamheid en samenredzaamheid in de samenleving is vergroot.
De faciliterende rol van Veiligheidsregio MWB wordt hierin breed gewaardeerd.

Wat gaan we doen?

- We passen de integrale werkwijze voor evalueren en leren binnen de gehele organisatie toe.
- We integreren risicogerichtheid in al onze planvorming en MOTO-activiteiten en laten het thema actief terugkomen in onze samenwerking met partners op alle vlakken.
- We maken alle multidisciplinaire operationele plannen uniform van vorm, praktisch bruikbaar en beschikbaar voor de gehele crisisorganisatie.
- We geven verder vorm aan een vakbekwaamheidssystematiek voor de crisisfunctionarissen in de kritieke processen informatiemanagement, crisiscommunicatie en leiding & coördinatie.
- Binnen het MOTO (multi opleiden trainen oefenen) jaarplan passen we innovatieve leermiddelen toe en investeren we in een veilige leeromgeving.
- We geven in 2017 uitvoering aan de verplichtingen die voortkomen uit het Beleidsplan MOTO.
- Vanuit Regionale Bevolkingszorg faciliteren we de intergemeentelijk georganiseerde taakorganisaties waardoor deze op een effectieve wijze hun processen kunnen uitvoeren.
- We geven de grensoverschrijdende samenwerking met de Provincie Antwerpen robuust vorm in processen, procedures en mensen. Zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau.

- We faciliteren de informatievoorziening zodat dit een continu proces is. Informatie in de keten is altijd relevant en beschikbaar. Warme informatievoorziening sluiten we actief aan op de reguliere (koude) informatievoorziening en andersom.
- We ontwikkelen samen met betrokken (netwerk)partners innovatieve expedities die leiden tot het vergroten van de risicogerichtheid, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid.
- We actualiseren de (multi) alarmeringssytematiek van de GMK.

Thema 2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Lasten excl. mutatie reserves	€ 7.136.062	€ 8.511.826	€ 8.095.925	€ 8.038.861	€ 8.038.861	€ 8.038.861
Baten excl. mutatie reserves	€ -2.135.141	€ -2.430.951	€ -2.430.951	€ -2.430.951	€ -2.430.951	€ -2.430.951
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ 5.000.921	€ 6.080.875	€ 5.664.974	€ 5.607.910	€ 5.607.910	€ 5.607.910
Toevoegingen aan reserves	€ 250.898	€ 316.802	€ 316.802	€ 316.802	€ 316.802	€ 316.802
Onttrekkingen aan reserves	€ -128.781	€ -598.199	€ -358.298	€ -301.234	€ -301.234	€ -301.234
Totaal geraamde resultaat	€ 5.123.038	€ 5.799.478	€ 5.623.478	€ 5.623.478	€ 5.623.478	€ 5.623.478

2.3 Thema 3 Bevolkingszorg

Dit thema is opgenomen in thema 2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding.

2.4 Thema 4 Risicobeheersing

Inleiding

Voorkomen is beter dan genezen. Dit adagium gaat in het bijzonder op voor de activiteiten in het kader van risicobeheersing. De inzet en activiteiten richten zich vooral op het voorkomen en/of verkleinen van risico's. De beweging is om van de achterkant naar de voorkant van de veiligheidsketen te komen. Dat is mogelijk om door in een zo vroeg mogelijk stadium met bedrijven en maatschappelijke partijen gezamenlijk afspraken te maken over veiligheidsmaatregelen en -voorzieningen, veiligheidscultuur en verantwoordelijkheden.

De twee kerntaken van risicobeheersing zijn: advisering en handhaving en toezicht. Handhaving en toezicht zijn vooral gebaseerd op wet- en regelgeving. De advisering richt zich veel eerder en meer op (verandering in) houding en gedrag, toepassing van technologische vernieuwing en de eigen verantwoordelijkheid voor fysieke veiligheid.

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen?

- Begin 2015 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het Basistakenpakket Brandweezorg Risicobeheersing 2.0. Het basistakenpakket vormt een kaderstellend sturingsinstrument om te komen tot een kwalitatieve, regionaal eenduidige en gelijkwaardige uitvoering van taken op het gebied van brandweezorg door de Sector Risicobeheersing van Brandweer Midden- en West-Brabant.
- Sinds een paar jaar is de beweging ingezet om van de achterkant naar de voorkant van de veiligheidsketen te komen. Hierbij wordt steeds meer duidelijk dat de meerwaarde niet zit in de regels, maar in een reële afweging van risico's die collectief met onze partners wordt gedeeld. Het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid, het vergroten van het risicobewustzijn binnen een risicogerichte benadering met aandacht voor zelfredzaamheid zullen de komende jaren de speerpunten vormen in het beleid van risicobeheersing en vormen daarmee een belangrijk fundament onder onze taakuitvoering. In MWB zijn in de afgelopen jaren diverse initiatieven hiertoe genomen: het programma Brandveilig Leven, de Toolbox brandveiligheid, OMS Challenge, het project RemBrand en de Taskforce Zorg en Industrie.
- Een (brand-)veilige leefomgeving kan alleen maar ontstaan vanuit samenwerking en risicobewustzijn. Een structurele samenwerking tussen gemeenten, omgevingsdiensten, instellingen, bedrijven en burgers, ontstaan vanuit een kennis- en informatiebehoefte en gebaseerd op wederzijds respect, begrip voor elkaars verantwoordelijkheden, belangen en vakspecialisme, vormt daarin een belangrijk element. In het beleidsplan 2015-2019 is afgesproken dat de komende jaren bijzondere aandacht wordt gegeven aan industriële veiligheid/-bedrijvigheid en de zorgsector.
- De komende jaren richt de Veiligheidsregio MWB zich niet alleen op de BRZO bedrijven, maar ook op de industriële bedrijven die zich net onder de grens van BRZO bevinden. Het gaat om circa 135 risicovolle bedrijven in de regio MWB (inclusief BRZO bedrijven). Het risico heeft onder meer van doen met de plaats van het bedrijf in relatie tot zijn (woon)omgeving. Samen met de Omgevingsdienst OMWB onderzoekt de Veiligheidsregio MWB naar de mogelijkheden om de fysieke veiligheid, binnen het bedrijf als in relatie tot zijn omgeving, zo goed mogelijk te waarborgen. Zo nodig stellen zij passende maatregelen voor en ondersteunen bij de realisatie hiervan.

Inzet en resultaten

In onderstaande paragraaf worden de resultaten beschreven van dit Thema, alsmede de baten en lasten welke hierop betrekking hebben.

Wat willen we bereiken?

- Minder slachtoffers, minder incidenten en minder schade door het borgen van de risicogerichte benadering en het in gang zetten van een gedragsverandering door het verhogen van brandveiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid.
- Door een gecombineerde inzet van pro-actieve-, preventieve- en preparatieve maatregelen voorkomen en beperken we de brandrisico's. Hiervoor verstevigen we de interne samenwerking en realiseren we door middel van slimme coalities publiek private samenwerkingen.

Wat gaan we doen?

- Verdere inzet conform het basistakenpakket, een kaderstellend takenpakket voor risicobeheersing.
- Voortzetting van de Bestuurlijke Taskforce veiligheid in Zorg en Industrie met de vier prioriteiten: BRZO+, intramurale zorg, extramurale zorg en de spoorzone.
- We stimuleren de veiligheidscultuur bij de BRZO+ bedrijven, alsmede de bedrijven net onder de grenswaarde van BRZO. We richten ons daarbij in het bijzonder op vijf aspecten: brandcompartimenten; rampenbestrijdingsplannen; cultuur/menselijk gedrag; kwetsbare objecten in het effectgebied en brandveiligheid in relatie tot handhaving en toezicht.
- We bevorderen en stimuleren de (brand)veiligheid in zorginstellingen door hen te adviseren in het op orde hebben en houden van de interne crisisorganisatie; het intensiveren van de samenwerking tussen zorginstellingen en hulpdiensten en het adviseren bij het opstellen van een zorgcontinuïteitsplan van de instellingen.

- We stimuleren en verbeteren de zelfredzaamheid van burgers die aan/langs het spoor wonen.
We richten ons daarbij op een effectieve risicobeheersing en incidentbestrijding.
- In het kader van het thema brandveiligleven, stimuleren we de zelfredzaamheid van burgers in MWB.
Dit doen we o.a. door voorlichtingen, home-safetychecks, pop-up stores en toolboxmaatregelen.
- We verbinden ons met die partijen die invloed kunnen uitoefenen op risicogericht handelen.
Bijvoorbeeld NS, ProRail, maar ook brancheorganisaties, zorginstellingen en woningcorporaties.
- We borgen het risicogericht werken in de processen, procedures en werkwijzen.
- Op grond van het brandrisicoprofiel, treffen we maatregelen gericht op de doelstelling minder branden, minder slachtoffers, minder schade.
- We zoeken de samenwerking met die instanties die beschikken over relevante informatie, door deze informatie onderling te delen (digitaal informatiemanagement).
- Professionaliseren van de eigen organisatie (op basis van de uitgangspunten: van regelgericht naar risicogericht denken en handelen als ook van aanbodgericht naar vraaggericht werken).

Thema 4. Risicobeheersing	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Lasten excl. mutatie reserves	€ 5.877.518	€ 6.291.743	€ 6.070.581	€ 5.915.895	€ 5.915.895	€ 5.915.895
Baten excl. mutatie reserves	€ -1.163.859	€ -1.070.000	€ -1.070.000	€ -1.070.000	€ -1.070.000	€ -1.070.000
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ 4.713.659	€ 5.221.743	€ 5.000.581	€ 4.845.895	€ 4.845.895	€ 4.845.895
Toevoegingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -302.071	€ -378.883	€ -163.721	€ -21.729	€ -9.035	€ -9.035
Totaal geraamde resultaat	€ 4.411.588	€ 4.842.860	€ 4.836.860	€ 4.824.166	€ 4.836.860	€ 4.836.860

2.5 Thema 5 Incidentbestrijding

Inleiding

De Veiligheidsregio MWB beschikt over een slagvaardige organisatie voor repressieve brandweezorg, dicht bij burgers en bedrijven. Op basis van het brandspecifieke risicoprofiel (2015) zijn de normen voor opkomsttijd bepaald als ook het spreidings- en dekkingsplan voor het materieel (basis en specialistisch) vastgesteld. Door een goede en efficiënte deconcentratie van kazernes en materieel kan de brandweer in MWB garant staan voor (collectieve) slagkracht.

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen?

- De repressieve inzet van de brandweer geschiedt steeds meer en beter op basis van risicogerichtheid en op maat. Kernbegrippen zijn daarbij flexibel en vraag gestuurd. Essentieel voor de kwaliteit van de inzet en het optreden is de vakbekwaamheid van de medewerkers. Daarin wordt permanent geïnvesteerd.
- Nadrukkelijk kijkt MWB ook over de grenzen van de eigen regio heen. Zo wordt actief de samenwerking gezocht met omliggende regio's (met name in Zuid Nederland) en ook België.
- Bijzondere aandacht vereist het thema vrijwilligheid en dan met name de paraatheid (beschikbaarheid) van de brandweerposten. Het overgrote deel van de posten wordt gerund door vrijwilligers. In 2016 wordt op basis van inzichten in paraatheid, belastbaarheid, beschikbaarheid, etc. een visie op vrijwilligheid in MWB ontwikkeld.
- Brandweer Nederland heeft een visie opgesteld over uitruk op maat. Het gaat er hierbij om of het mogelijk is om voor lichte(re) brandincidenten een lagere brandweerinzet te plegen. Uiteraard is het risico in casu het incidenttype daarvoor bepalend. In overeenstemming met de landelijke visie houdt de BMWB vast aan het uitgangspunt dat de standaard bezetting van de basisbrandweereenheid zes personen bedraagt. Alleen in het kader van een snelle adequate hulpverlening aan de burger kan, onder de titel 'uitruk op maat', bij een aantal type incidenten met een variabele bezetting worden opgetreden. Vanaf 2015 doet de brandweer een aantal pilots om ervaring op te doen met deze uitruk op maat. In 2016 zullen de resultaten worden geëvalueerd. Op basis daarvan zullen verdere beleidsuitgangspunten voor MWB worden bepaald.
- Veilig en gezond werken staat op de agenda. Uit recente buitenlandse onderzoeken blijkt dat bepaalde typen kanker meer voorkomen bij hulpverleners. Er wordt een relatie gelegd met de hygiëne rond brandbestrijding en de opname van kankerverwekkende stoffen door de huid. We nemen dit zeer serieus. Gezamenlijk moeten we (organisatie en medewerkers) maatregelen nemen om schoon te werken. Vanuit de landelijke politiek wordt ook onderzoek geïnitieerd naar post traumatisch stress syndroom (PTSS) bij hulpverleners.
- Er is een behoefte om invulling te geven aan de lokale gemeenschap waar in het (recente) verleden steeds meer voorzieningen zijn verdwenen uit de wijken. We zien steeds meer maatschappelijke instellingen die de krachten (willen) bundelen en samenwerking zoeken. Voor onze organisatie liggen hier kansen, aangezien wij een groot netwerk hebben in de lokale gemeenschappen.

Inzet en resultaten

In onderstaande paragraaf worden de resultaten beschreven van dit Thema, alsmede de baten en lasten welke hierop betrekking hebben.

Wat willen we bereiken?

- Een risicogerichte efficiënte en flexibele organisatie voor de bestrijding van incidenten welke is gebaseerd op standaardisatie van processen en middelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het vastgestelde beleid voor uitruk op maat wordt geïmplementeerd.
- In het kader van beheersbaarheid en uniformiteit worden de operationele brandweerprocessen en procedures gestandaardiseerd. Hierbij valt te denken aan het meldkamer systeem (GMS), voertuigen en materialen, etc. en zal zoveel mogelijk aansluiting worden gezocht bij landelijke modellen.
- Het opstellen van een geïntegreerd beleid voor het in standhouden en verbeteren van de vakbekwaamheid voor manschappen, bevelvoerders en officieren. Dit middels meerdaagse trainingen, oefencarroussels en vakbekwaamheidsdagen. Waar mogelijk wordt samengewerkt met de veiligheidsregio's van het district Zuid6.
- Het uitbouwen van het nieuwe oefencentrum SafetyVillage tot een modern en eigentijds oefencentrum met kwaliteit als uitgangspunt.
- Het volgen en waar nodig aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen op het gebied van incidentbestrijding in de volle breedte van het vakgebied.
- Het ontwikkelen van de tools voor het verdergaand informatiegericht werken bij het bestrijden van incidenten.
- Implementeren van de visie op vrijwilligheid waarin enerzijds aandacht is voor de taken en rollen die vrijwilligers kunnen vervullen (taakdifferentiatie incidentbestrijding, nieuwe taken in het kader van risicobeheersing) en anderzijds gaat over belastbaarheid, beschikbaarheid, binding en motivatie.

- Permanente aandacht voor het onderwerp veilig en gezond werken, we nemen daarvoor maatregelen op het gebied van mensen, procedures en middelen.

Thema 5. Incidentbestrijding	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Lasten excl. mutatie reserves	€ 46.089.010	€ 49.239.657	€ 48.439.829	€ 48.606.931	€ 48.940.059	€ 49.273.513
Baten excl. mutatie reserves	€ -4.437.967	€ -4.349.445	€ -4.086.557	€ -4.253.659	€ -4.586.787	€ -4.920.241
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ 41651044	€ 44.890.212	€ 44.353.272	€ 44.353.272	€ 44.353.272	€ 44.353.272
Toevoegingen aan reserves	€ 7.606.558	€ 7.435.634	€ 7.435.634	€ 7.435.634	€ 7.435.634	€ 7.435.634
Onttrekkingen aan reserves	€ -4.578.940	€ -6.430.165	€ -6.272.225	€ -6.272.225	€ -6.272.225	€ -6.272.225
Totaal geraamde resultaat	€ 44.678.662	€ 45.895.681	€ 45.516.681	€ 45.516.681	€ 45.516.681	€ 45.516.681

2.6 Thema 6 Geneeskundige zorg

Inleiding

Naast de zogenoemde klassieke rampen, die veelal van doen hebben met de typisch fysieke veiligheid, wordt door maatschappelijke en technologische veranderingen de samenleving kwetsbaarder door veelal onverwachte domino-effecten van incidenten, zoals grootschalige infectieziekten, overstromingen en langdurige uitval van nutsvoorzieningen. Expliciete aandacht voor zorgcontinuïteit is geboden. Publieke gezondheid wordt sterker zicht- en merkbaar in de multidisciplinaire crisisorganisatie.

Geneeskundige zorg is een onmisbare schakel in de risico- en crisisbeheersing. Dat geldt in het bijzonder op het terrein van de fysieke en sociale leefomgeving. Milieu en gezondheid zijn daarbinnen belangrijke aandachtspunten.

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen?

- Trend naar verdere schaalvergroting, van regionale naar bovenregionale samenwerkingsverbanden, als het gaat om de politie, landelijke meldkamerorganisatie, infectieziektebestrijding en medische milieukunde.
- Nieuwe kansen als gevolg van innovatie, internettechnologie en ICT voor de crisisbestrijdingsorganisatie van de witte kolom.
- Nationale gedachtegang van 'participatiesamenleving', waarbij van zowel burgers als overheid een nieuwe rolverdeling wordt verwacht.
- Verandering in aard van de huidige sociale vraagstukken en crises. Daarbij is een verandering te zien van acute flitsrampen naar continue mondiale dreiging van infectieziekten (bv. Ebola en Vogelgriep), grootschalige migratie, polarisatie, radicalisering en terreur. Ook spelen zaken als bedreiging van de continuïteit van zorgverlening (bv. evacuatie VUmc en uitval ICT).
- Transities in het sociale domein, waarbij het speelveld voor de stakeholders van de GHOR als het gaat om sociale veiligheid (gemeenten, zorginstellingen, woningbouwcorporaties) anders wordt georganiseerd.
- De transities in de zorg leiden ertoe, dat de kwetsbaarheid van mensen in zorginstellingen toeneemt. Dit vraagt om intensivering van de aandacht voor zorgcontinuïteit, ook bij de care-organisaties.
- De transities in de zorg leiden er ook toe, dat meer verminderd zelfredzame mensen zelfstandig thuis wonen. Dit geldt voor GGZ-cliënten, ouderen en cliënten uit de gehandicaptenzorg. Deze groep kan bij calamiteiten niet terugvallen op een BHV-organisatie en is onvoldoende in beeld bij de hulpverleningsdiensten. Het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid is ook vanuit de GHOR een belangrijk thema.
- Veiligheid en zorg zijn twee kanten van dezelfde medaille. Fysieke en sociale veiligheid ook. Op dat snijvlak zal de Veiligheidsregio MWB, ook de GHOR, samen met haar partners, vorm en inhoud moeten geven aan het ontwikkelen van een risicobewustzijn en – handelen van burgers en bedrijven.

Inzet en resultaten

In onderstaande paragraaf worden de resultaten beschreven van dit Thema, alsmede de baten en lasten welke hierop betrekking hebben.

Wat willen we bereiken?

De GHOR heeft een beleidskoers 2016-2019 opgesteld. In 2020 is de GHOR een organisatie, die werkt vanuit de maatschappelijke vraag die op dat moment heerst. Dit houdt in, dat er flexibel wordt ingespeeld op innovaties en ontwikkelingen in de maatschappij en de behoeften van de partners, in plaats van enkel in te spelen volgens de letter van de wet.

Om hier tijdig op in te kunnen spelen zal de GHOR aan de voorkant meer zicht moeten hebben op deze ontwikkelingen en er tevens invloed op uit moeten oefenen. Dit sluit aan bij de landelijke beweging binnen de Veiligheidsregio's om naast risicobeheersing ook aandacht te hebben voor risicogerichtheid. Uitgangspunt hierbij is risico's voorkomen en beperken in plaats van enkel te beheersen en te handelen vanuit regelgerichtheid.

Naast bovenstaande beweging is er de laatste jaren ook een verandering te zien in de aard en impact van de typen incidenten, die er plaatsvinden. Dit vraagt enerzijds om een bredere risicoanalyse en anderzijds om een andere inrichting van de crisisstructuur van de GHOR. Ook de beleving van een crisis door burgers zou meer centraal moeten staan in de crisisbeheersing. Verder zal de nadruk van die crisisstructuur uiteraard liggen op coördinatie en regie van de witte keten.

Gezien bovengenoemde verandering in de aard van de toekomstige crises en de beweging naar risicogerichtheid zal de GHOR te maken krijgen met (steeds meer) andere en nieuwe partners. Dit betekent een verbreding van het netwerk, maar ook een verbreding van het proces. De GHOR zal hierbij omgevingsgericht handelen en een breed netwerk

opbouwen om tijdens (nieuwe) incidenten en crises snel aansluiting te kunnen vinden bij betrokken partners. Territoriale grenzen spelen daarbij geen rol. De GHOR treedt op als de verbinder van alle betrokken organisaties, met de focus op organisaties binnen de domeinen volksgezondheid, veiligheid en openbaar bestuur.

Om in de toekomst de verbinder te zijn tussen betrokken partners bij een (nieuwe) crisis, dient de GHOR in de 'koude' fase te investeren in goede relaties met de betrokken partners. De afgelopen jaren hebben we dat gedaan door de organisaties te adviseren op het gebied van crisisbeheersing en hun eigen rol en verantwoordelijkheid daarin. Op basis van bovengenoemde ontwikkelingen zal er naast de uitbreiding van het GHOR netwerk ook een verdieping plaatsvinden met bestaande netwerkpartners. Enerzijds door meer oog te hebben voor de behoeften van de relaties en daarmee vraaggericht te werken. Anderzijds door hen mee te nemen in de procesverbreding van risicobeheersing met risicogerichtheid. De GHOR zal hierbij gedegen relatiebeheer inzetten om zowel op strategisch, tactisch als operationeel niveau aansluiting te vinden.

Wat gaan we doen?

Om aan bovenstaande beleidskoers invulling te geven, worden in 2017 de onderstaande resultaten bereikt:

- Advisering acute partners gebeurt op basis van risicogerichtheid en inzichten t.a.v. 'nieuwe' crises.
- Het netwerk van niet acute partners is uitgebreid met relevante partijen, gelet op de verbreding van het werkproces. Ook zijn er samenwerkingsafspraken met aangrenzende GHOR regio's.
- Er is een visie op het zorgrisicoprofiel en met bestaande partners is een verkenning gedaan op dit thema.
- Binnen de Taskforce Veiligheid en Zorg wordt bij het thema 'Veiligheid in de zorginstellingen' gewerkt langs drie sporen: het op orde hebben en houden van de interne crisisorganisatie van zorginstellingen; het intensiveren van de samenwerking tussen zorginstellingen en hulpdiensten en het opstellen van een zorgcontinuïteitsplan door de instellingen.
- De GHOR neemt in de witte kolom een coördinerende informatiepositie in.

Thema 6. Geneeskundige zorg	rekening 2015	begroting 2015 primaïr	begroting 2015 wijzigingen	begroting 2015 definitief	rekening 2015	saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 2.413.616	€ 3.025.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899
Baten excl. mutatie reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ 2.413.616	€ 3.025.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899
Toevoegingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal geraamde resultaat	€ 2.413.616	€ 3.025.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899

2.7 Thema 7 Middelen

Inleiding

De middelenfunctie omvat de sturing, beheersing en ondersteuning van de organisatie op de gebieden personeel en organisatie, informatievoorziening, financiën, archief/documentatiebeheer, communicatie en inkoop. Tezamen vormen zij de basis voor een stabiele organisatie. De organisatie is berekend op haar taken en werkzaamheden.

Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen?

- De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren zal naar verwachting per januari 2018 van kracht worden. Dat heeft grote gevolgen voor de wetgeving op allerlei terrein en directe doorwerking in onze rechtspositie en arbeidsvoorwaarden. Zo zal de CAR UWV een algemeen verbindend verklaarde CAO worden (vaststelling van wijzigingen door DB is overbodig), verliest de Commissie voor Georganiseerd Overleg zijn oorspronkelijk bestaansrecht en komt vrijwel zeker een einde aan het bijzondere het procesrecht voor ambtenaren.
- Met ingang van 2017 hebben medewerkers de gelegenheid om een groot aantal van hun huidige arbeidsvoorwaarden anders te ontvangen. Een voorbeeld daarvan is spreiding van het vakantiegeld naar een uitkering per maand. Het e-HRM systeem moet daarop worden voorbereid.
- De commissie Depla heeft begin 2015 een rapport uitgebracht met adviezen voor het aanpassen van de verslaglegging van de decentrale overheden. Dit is neergelegd in 'Hoofdlijnen vernieuwing BBV'. Daarop is vanuit het ministerie van BZK een concept-wetswijziging BBV opgesteld, die ter consultatie is voorgelegd. Dit proces is nog gaande. Hieruit kunnen nog aanvullingen en/of wijzigingen naar voren komen. Verwachting is dat uiterlijk in het 2^e kwartaal 2016 aanvaarding en publicatie in het Staatsblad van de definitieve wetswijziging zal geschieden. Deze wetswijziging zal van kracht worden voor GR-en vanaf de begroting 2018. Uitgaande van de waarschijnlijkheid dat de meeste wijzigingen worden overgenomen zullen ook de gevolgen daarvan voor de eigen verslaglegging van de veiligheidsregio bepaald moeten worden. In eerste instantie zal het gaan om transparant maken van de overhead en in tweede instantie om een bestuurlijke afweging bijv. door het stellen van normen.
- Met ingang van 2016 worden overheidslichamen VPB-plichtig voor zover zij (voor de VPB) een onderneming drijven. Dit betreft ook de veiligheidsregio's. Als gevolg hiervan moet er rekening gehouden worden met verschillende regels uit BBV en bijvoorbeeld regels ter zake van Waardering en Afschrijving van vaste activa van de Belastingdienst. Er dient bepaald te worden of er sprake is van een of meer ondernemingsactiviteiten. Er wordt een landelijk traject opgestart om veiligheidsregio breed tot afspraken met de belastingdienst te komen. De eerste aangifte zal in 2017 gedaan worden.
- Informatievoorziening is voor de komende jaren een belangrijk thema. Voor zowel de operationele inzet als voor de bedrijfsvoering. Wil de Veiligheidsregio MWB de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen op adequate wijze (op)volgen dan zijn investeringen in informatievoorziening onontkoombaar. Investerings leiden ertoe dat werkprocessen effectiever, sneller en betrouwbaarder worden. Het 'onderhoud' in de informatiehuishouding levert minder zichtbare resultaten op, maar is absoluut noodzakelijk voor de continuïteit van de organisatie. Innovaties richten zich op de langere termijn. Het zorgt ervoor dat de organisatie snel en wendbaar wordt in het adopteren van nieuwe technologie.

Inzet en resultaten

In onderstaande paragraaf worden de resultaten beschreven van dit thema, alsmede de baten en lasten welke hierop betrekking hebben.

Wat willen we bereiken?

- Een robuuste basis voor de informatievoorziening voor de organisatie is gelegd.
- De middelenfuncties leveren op een efficiënte en kwalitatieve manier een bijdrage aan de beleids- en organisatiedoelstellingen, waardoor de organisatie maximale resultaten behaalt.
- De organisatie voldoet aan de vereisten van landelijke- en interne wet- en regelgeving
- Communicatie wordt ingezet voor het bestendigen en/of aangaan van duurzame relaties met de interne doelgroepen en onze partners en de samenleving in het algemeen, het transparant zijn over ons handelen en kwalitatief verbeteren van onze kernactiviteiten.
- Risico- en crisiscommunicatie dragen bij aan het stimuleren van zelf- en samenredzaamheid, door het geven van handelingsperspectieven in voorbereiding op en tijdens risicovolle en gevaarlijke situaties.
- De verdere ontwikkeling van de organisatie draagt bij aan de verhoging van de kwaliteit en doelmatigheid van de middelenfuncties.
- Versterken (persoonlijk) leiderschap van de medewerkers op basis van de in 2016 in het programma leiderschap overeengekomen bedoeling, kernwaarden en leidende principes.
- We zijn een inspirerende werkomgeving waarbij talent benut wordt.

Wat gaan we doen?

- Het uitwerken van het in 2015 opgestelde plan van aanpak informatievoorziening 2015-2019.

Voor 2017 zijn de nieuwe speerpunten:

- Toegang tot informatie voor ketenpartners
- Strategische personeelsplanning
- Slim werken in de vergadercyclus
- Vakbekwaamheid (Safety Portal)

De speerpunten van 2016 lopen grotendeels over naar 2017.

- Continue verbetering van processen en de bijbehorende personele inzet ter verbetering van het vermogen om te sturen en te beheersen van de organisatie. Hierbij kan gedacht worden aan het verder implementeren en versterken van het risicomanagement, innovatie op P&C cyclus door digitale ontsluiting van informatie, versterken van de controlfunctie en strategisch personeelsmanagement.
- Implementeren en borgen van wijzigingen in landelijke- en interne wet en regelgeving. Zoals:
  - Het voorbereiden van een voorstel en besluit in het kader van het parlementair aanvaarde initiatief wetsvoorstel 'normalisering rechtspositie ambtenaren'. Deze wet treedt naar verwachting 1 januari 2018 in werking.
  - Toepassen van het landelijk vastgestelde individueel keuzebudget. Dit wordt in 2016 ontwikkeld en dient in 2017 uitgevoerd te gaan worden.
  - Uitvoeren wijzigingen BBV, conform advies commissie Depla.
  - Het uitwerken van het op grond van de wet veiligheidsregio's verplichte kwaliteitszorgsysteem en het uitvoeren van de wettelijke verplichte visitatie.
  - Het verder concretiseren van het uitvoeringsplan risicocommunicatie, waarbij de nadruk ligt op het bouwen van netwerken met gemeenten en andere partners zoals OMWB, haven- en waterschappen en zorginstellingen.
  - Borgen van de 'één bron één boodschap'-gedachte van het plan van aanpak crisiscommunicatie, door het verder implementeren en uitvoeren van de uniforme werkwijze in de crisiscommunicatiekolom.
- In 2016 wordt, vanuit de kernwaarden en leidende principes, een visie voor (interne) communicatie ontwikkeld en uitgevoerd. In 2017 wordt deze visie doorontwikkeld, verder geconcretiseerd en geborgd.
- Uitvoeren van plan van aanpak (persoonlijk) leiderschap, waar in 2016 vooral de focus was gericht op leidinggevend, richten we ons in 2017 op alle medewerkers.
- Stimuleren van de betrokkenheid van medewerkers bij de uitvoering van de doelstellingen en de jaarplannen, door onder andere ontwikkelen gewenste competenties en borgen van de kernwaarden.

Thema 7. Middelen	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Lasten excl. mutatie reserves	€ 8.317.708	€ 8.498.454	€ 8.423.454	€ 8.423.454	€ 8.404.274	€ 8.208.454
Baten excl. mutatie reserves	€ -1137.813	€ -909.700	€ -909.700	€ -909.700	€ -909.700	€ -909.700
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ 7.179.894	€ 7.588.754	€ 7.513.754	€ 7.513.754	€ 7.494.574	€ 7.298.754
Toevoegingen aan reserves	€ 294.926	€ 406.566	€ 406.566	€ 406.566	€ 406.566	€ 406.566
Onttrekkingen aan reserves	€ -420.927	€ -718.708	€ -633.029	€ -608.029	€ -662.849	€ -467.029
Totaal geraamde resultaat	€ 7.053.893	€ 7.276.612	€ 7.287.291	€ 7.312.291	€ 7.238.291	€ 7.238.291

2.8 Thema 8 Algemene opbrengsten

Inleiding

Het thema Algemene opbrengsten heeft als doel om de centrale opbrengsten van de Veiligheidsregio MWB te verantwoorden en beheren. Deze algemene opbrengsten bestaan grotendeels uit de financiële bijdragen van gemeenten en de BDUR-middelen welke van het Rijk worden verkregen. Door het thema algemene opbrengsten is het mogelijk om de budgetten van de overige thema's meer te richten op de beïnvloedbare baten en lasten.

Inzet en resultaten

In onderstaande paragraaf worden de resultaten beschreven van dit thema, alsmede de baten en lasten welke hierop betrekking hebben.

Wat willen we bereiken?

- Het voldoen aan de wettelijke eisen en landelijke ontwikkelingen op financieel gebied.
- Eenduidig en volledig inzicht in de opbrengsten van de Veiligheidsregio MWB.

Wat gaan we doen?

- Het volledig, juist en rechtmatig verwerken van de opbrengsten in de financiële administratie

Thema 8. Algemene opbrengsten	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Lasten excl. mutatie reserves	€ -	€ 248.405	€ 1056.564	€ 2.075.613	€ 2.902.906	€ 3.910.793
Baten excl. mutatie reserves	€ -65.256.104	€ -67.894.225	€ -68.696.100	€ -69.671.455	€ -70.662.942	€ -71.670.829
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ -65.256.104	€ -67.645.820	€ -67.639.536	€ -67.595.842	€ -67.760.036	€ -67.760.036
Toevoegingen aan reserves	€ 99.668	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -4.122.099	€ -1.953.915	€ -1.124.878	€ -1.180.878	€ -955.378	€ -955.378
Totaal geraamde resultaat	€ -69.278.535	€ -69.599.735	€ -68.764.414	€ -68.776.720	€ -68.715.414	€ -68.715.414

3 Verplichte paragrafen

3 Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Onder het begrip weerstandvermogen wordt het vermogen verstaan om niet-structurele risico's op te kunnen vangen, zodat het afgesproken takenpakket toch onverkort kan worden uitgevoerd.

Het weerstandvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen waarover de Veiligheidsregio MWB beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te kunnen dekken en anderzijds;
- alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn.

Voor het Algemeen Bestuur, maar in het verlengde daarvan ook voor de deelnemende gemeenten, is het weerstandvermogen van belang, want een sluitende begroting impliceert weliswaar dat er evenwicht is tussen de laten en baten, maar ook dat er eigenlijk geen ruimte is voor tegenvallers. De weerstandscapaciteit van een veiligheidsregio is beperkt en niet tot nauwelijks in de begroting opgenomen. Er is namelijk geen ruimte opgenomen in de begroting voor onvoorziene uitgaven.

Het risicomanagement en het weerstandvermogen zijn een essentieel onderdeel van het (financieel) beleid van de VRMWB. Risicomanagement is erop gericht de gevolgen van risico's zo veel mogelijk te voorkomen. Risicomanagement is een nuttig instrument dat ingezet kan worden om risico's efficiënter en effectiever te beheersen en organisatie-doelstellingen te realiseren. Het expliciet op de kaart zetten van risicomanagement draagt bij aan het risicobewustzijn van directie, management en medewerkers en geeft managers meer mogelijkheden proactief te sturen op risico's.

De Veiligheidsregio MWB wil een zichtbare beweging gaan maken naar de voorkant van de veiligheidsketen. De veiligheidsregio werkt risicogericht en doet dat samen met externe partners. Daarmee wordt invulling gegeven aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid om verantwoord met risico's om te gaan en wordt de zelfredzaamheid van burgers, bedrijven en instellingen gestimuleerd. De organisatie krijgt focus door zich te richten op de grootste risico's.

In de beweging naar risicogerichtheid volgt de veiligheidsregio drie richtingen. Dit zijn de themagerichte aanpak, gebiedsgerichte aanpak en de organisatiegerichte aanpak. Op basis van de samenhang tussen deze drie richtingen en de bestaande risicoprofielen volgt het totale risicobeeld. Daarnaast wordt een risicogerichte methodische en cyclische werkwijze gehanteerd waarbij partners aan de voorkant worden betrokken en waarbij de veiligheidsregio de regie voert op het proces.

Met deze werkwijze:

- Creëert de organisatie inzicht in de hoogste prioriteiten en de wijze waarop deze prioriteiten (focus) worden gesteld, waarbij de betrokkenheid van partners en bestuur hoog is;
- Wordt het risicobewustzijn en het risicogericht werken binnen de organisatie bevorderd, vergroot en gestimuleerd;
- Verbeterd het inzicht in de opvolging van beoogde acties om risico's te beheersen;
- Monitort de veiligheidsregio het daadwerkelijke effect van de acties die worden ondernomen om risico's te beheersen.

Weerstandscapaciteit

De aanwezige reserves van de Veiligheidsregio MWB zijn bestemmingsreserves. Bestemmingsreserves dienen een doel, er is in het verleden door het Algemeen Bestuur een bestemming aan toegekend. De reserves maken onderdeel uit van het eigen vermogen. De Veiligheidsregio MWB heeft geen algemene reserve; de gemeenten hebben zelf een reserve om de risico's te dragen. Wel heeft de Veiligheidsregio MWB een bestemmingsreserve exploitatieresultaat Veiligheidsregio MWB, welke ten doel heeft de eventuele voor- of nadelige exploitatieresultaten te egaliseren. De brandweer binnen de Veiligheidsregio MWB is een operationele dienst, waarvan niet te plannen is hoeveel activiteiten uitgevoerd gaan worden. De hoeveelheid te blussen branden en hulp bij ongevallen is namelijk niet vooraf in te schatten of te begroten. Op deze wijze wordt ervoor gezorgd dat niet ieder (minimaal) resultaat met de gemeenten afgerekend dient te worden, eenzelfde regeling reserve is ingesteld voor de resultaten van het onderdeel Regionale Bevolkingszorg (RBZ).

Daarnaast zijn er ook voorzieningen, welke zijn getroffen voor nagenoeg zekere toekomstige kosten uit verplichtingen of financiële risico's. Voorzieningen worden elk jaar, bij het samenstellen van de jaarrekening beoordeeld en zo nodig op het noodzakelijke niveau gebracht. Voorzieningen zijn niet vrij aanwendbaar en behoren tot het vreemde vermogen.

In het Algemeen Bestuur van 31 maart 2011 is een geactualiseerde nota reserves en voorzieningen vastgesteld, waarin het beleid omtrent reserves en voorzieningen beschreven staat. Actualisatie van het doel en bestemming van de aanwezige reserves en voorzieningen is in het Algemeen Bestuur van 9 juli 2014 vastgesteld.

Hierna is een totaaloverzicht opgenomen van de meest actuele stand van de reserves en voorzieningen uit jaarrekening 2015 voor resultaatbestemming.

	stand per 1-1-2015	stand per 31-12-2015	verschil
Algemene reserve	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve	€ 19.094.465	€ 20.158.975	€ 1.064.510
Nog te bestemmen exploitatieresultaat	€ 3.174.517	€ 1.186.554	€ -1.987.963
Voorzieningen	€ 712.454	€ 754.508	€ 42.054
		€ -	
totaal	€ 22.981.436	€ 22.100.037	€ -881.399

3.2 Risico's

De risico's van de Veiligheidsregio MWB staan beschreven in deze paragraaf. De middelen om deze risico's op te kunnen vangen zijn niet of nauwelijks aanwezig binnen de begroting van de Veiligheidsregio MWB. In het beleid van het weerstandsvermogen is geformuleerd dat er geen algemene reserve wordt aangehouden binnen de organisatie. Iedere gemeente houdt afzonderlijk een risicoreserve aan, die onder ander is bestemd voor de algemene beleidsvelden van de gemeenschappelijke regeling waaraan men deelneemt.

De Veiligheidsregio MWB is een gemeenschappelijk regeling en kan derhalve uit deze risicoreserves steun verkrijgen, ten tijde van nood. Dit heeft ook betrekking op risico's t.a.v. kosten als gevolg van rampen en grootschalig optreden. Ook kan gedacht worden aan specifieke crisissituaties zoals bijvoorbeeld een griep пандemie.

De rapportage over de risico's is gesplitst in twee onderdelen, te weten een risicoparagraaf per thema en een risicomatrix. In de risicoparagraaf wordt de risico's uitgebreid beschreven. In de risicomatrix (opgenomen in de bijlagen) wordt per risico aangegeven wanneer een risico is ontstaan, wat de omvang van het risico is en wat de ontwikkeling ten opzichte van de vorige rapportage (BURAP 2015) is.

Een risico is een onzekere gebeurtenis waaruit financiële gevolgen kunnen vloeien, maar waarbij niet duidelijk is of de gebeurtenis gaat plaatsvinden en hoe groot de financiële gevolgen zullen zijn. Op het moment dat deze financiële gevolgen gedekt zijn (bijvoorbeeld door het instellen van een reserve) is het niet langer een risico. Ook op het moment dat het zeker is dat de gebeurtenis gaat gebeuren, vervalt het risico en dient het opgenomen te worden in de begroting. De risico's die genoemd zijn in de risicoparagraaf zijn in de risicomatrix in bijlage 5.2 opgenomen.

Thema 1: Bestuur en organisatie

Mogelijke aansprakelijkstelling VRMWB door WRT, ISK en Wartsila

De gemeente Moerdijk en de Veiligheidsregio MWB worden door omliggende bedrijven van Chemie Pack in Moerdijk verantwoordelijk gehouden voor de schade die zij zeggen te hebben geleden als gevolg van de brand op 5 januari 2011. Door de advocaat is in een brief aan de Gemeente Moerdijk en Veiligheidsregio een bedrag genoemd van € 26 miljoen (exclusief rente en kosten). Begin januari 2016 heeft de advocaat de verjaring voor een aansprakelijkstelling gestuit. Het risico is derhalve nog zeer actueel. Mogelijk komt er dit jaar een dagvaarding.

2° loopbaanbeleid

In de CAO is bepaald dat repressieve brandweermedewerkers in de 24-uursdienst in principe voor 20 jaar in deze functie worden aangesteld. Daarna moet de werkgever de medewerker begeleiden naar ander werk, binnen of buiten de organisatie. Het verlengen van de aanstelling in de parate dienst is ook mogelijk. De eerste groep medewerkers waarop deze afspraken van toepassing is, is nu ongeveer 9 jaar in dienst. De brandweer heeft als uitgangspunt gekozen dat ze pas in de laatste 5 jaar gaat investeren in de zogenoemde tweede loopbaan. Voor de medewerkers brengt dit echter grote onzekerheden met zich mee. De brandweer zal in 2016 beleid ontwikkelen om te bepalen hoe uitvoering kan worden gegeven aan de CAO-afspraken. Dilemma hierbij is dat kan worden gesproken van kapitaalvernietiging wanneer afscheid wordt genomen van medewerkers waarin jaren is geïnvesteerd in opleidingen en de ervaring die zij hebben opgebouwd. Tegelijk weten we uit de praktijk dat deze medewerkers niet tot hun 67^e in de parate dienst inzetbaar zijn en op een gegeven moment moeten uitstromen naar andere functies/organisaties. Het bij- of omscholen voor een tweede loopbaan buiten de brandweer brengt ook kosten met zich mee. Daarnaast zal een voorziening moeten worden getroffen voor medewerkers die niet meer inzetbaar zijn. In 2016 start een werkgroep met het nader uitdenken en uitwerken van mogelijke oplossingen om vervolgens te komen tot een beleidslijn.

Thema 2: Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Uitstel bouw GMK in Bergen op Zoom

Aangezien de bouw nu gepland staat in 2019, kan het nodig zijn om alsnog te herinvesteren in Tilburg om de meldkamer in de lucht te houden.

Invoering Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)

Indien de meldkamers van Midden- en West-Brabant en Zeeland worden samengevoegd zal dit waarschijnlijk gevolgen hebben voor de personele bezetting. Het is voornamelijk onduidelijk hoe door de LMO wordt omgegaan met de risico's ten aanzien van boventaligheid van personeel, dan wel de mogelijke frictiekosten. Tevens zijn de gevolgen van de taakstelling ad € 50 miljoen (in de periode 2015-2021), die de Minister van Veiligheid en Justitie heeft opgelegd in het kader van de transitie, hetgeen 25% bedraagt van de totale omvang van de huidige financiering van het meldkamerdomein, thans nog niet duidelijk.

Thema 3: Bevolkingszorg

Dit thema is samengevoegd met thema 2 Crisisbeheersing en Rampenbestrijding.

Thema 4: Risicobeheersing

Openbaar Meldkamer Systeem (OMS)

De verplichting tot aansluiting op een OMS-systeem is grotendeels vervallen. We zien in de afgelopen jaren een lichte, maar gestage afname van het aantal OMS-aansluitingen. In de meerjarenbegroting worden de inkomsten lager geraamd. Voor een deel is de afname onvoorspelbaar en daarom als financieel risico opgenomen.

Thema 5: Incidentbestrijding

Paraatheid

De brandweer kent een regeling voor onderbezet uitrukken en registreert hoe vaak hiervan gebruik wordt gemaakt. Dit heeft de korpsleiding alert gemaakt op het vraagstuk in hoeverre de paraatheid structureel is geborgd. De brandweer maakt gebruik van vrijwilligers die steeds vaker overdag niet beschikbaar zijn. Om in beeld te brengen of er daadwerkelijk sprake is van een probleem, heeft de korpsleiding het voornemen om de paraatheid te meten en waar nodig te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de paraatheid te vergroten. Meting van de paraatheid is in ontwikkeling. Verwachting is dat meting in 2016 gaat plaatsvinden.

Veilig en gezond werken

Uit internationaal onderzoek blijkt dat er een mogelijk verband bestaat tussen het werken bij de brandweer en een verhoogd risico op het krijgen van bepaalde vormen van kanker. Om deze risico's zo veel als mogelijk uit te sluiten, worden maatregelen getroffen die betrekking hebben op de medewerkers, de middelen waarmee zij werken, de gebouwen en de werkprocessen. Omdat nog onvoldoende duidelijk is wat dit op termijn gaat betekenen voor de brandweerkazernes en de maatregelen die daar genomen moeten worden, is dit benoemd als risico. Daarbij geldt dat het merendeel van de brandweerkazernes eigendom is van de gemeenten waarbij zij ook het risico lopen voor het eigenaarsdeel.

Thema 6: Geneeskundige zorg

Voor dit thema zijn geen risico's ingeschat.

Thema 7: Middelen

VPB-plicht overheidsondernemingen

Per 1 januari 2016 zal de VPB belastingplicht voor overheidsbedrijven worden ingevoerd. Voor publiekrechtelijke rechtspersonen geldt dat zij belastingplichtig zijn, voor de activiteiten dat zij een onderneming drijven. Hierbij geldt onder andere het criterium dat in concurrentie wordt getreden met andere ondernemingen. Het is momenteel nog niet geheel duidelijk welke activiteiten van de Veiligheidsregio MWB onder de belastingplicht VPB zullen vallen. Op dit moment is daartoe een onderzoek gaande.

Individueel keuze budget (IKB)

De introductie IKB is uitgesteld tot 1 jan 2017. Vanaf dat moment is het mogelijk dat personeel hun opgebouwde vakantiegeld en andere mogelijke toelagen per maand laat uitbetalen. Dit kan leiden tot een (grote) eenmalige verschuiving van salarisgerelateerde uitbetalingen in het jaar 2017. Komende maanden wordt onderzocht of en wanneer een reserve of voorziening hiervoor wordt getroffen.

H3 beloningsstructuur CARUWO

Indien hoofdstuk 3 integraal van toepassing zal worden voor de Veiligheidsregio's, dan worden kleine persoonlijke toelagen op salarissen afgekocht. Op dit moment is dat echter nog niet duidelijk.

Thema 8: Algemene opbrengsten

Voor dit thema zijn geen risico's ingeschat.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf is een beschrijving opgenomen van de voorziene onderhoudsactiviteiten van de kapitaalgoederen van de VRMWB. Dit betreft niet alleen onderhoud aan kapitaalgoederen welke in eigendom zijn van de Veiligheidsregio, maar dit kunnen ook de kapitaalgoederen betreffen welke worden gehuurd van derden.

In artikel 12 van de BBV wordt aangegeven wat de beleidskaders zijn van het onderhoud van de kapitaalgoederen, de hieruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van deze consequenties in de begroting. Binnen de Veiligheidsregio MWB is alleen sprake van gebouwen welke onder artikel 12 vallen.

De Veiligheidsregio MWB beschikt over een aanzienlijke omvang kapitaalgoederen. Met het onderhoud van de kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze kapitaalgoederen bestaan uit materieel en voertuigen. Er is door de Veiligheidsregio MWB geen voorziening groot onderhoud ingesteld t.b.v. materieel. Er is geen achterstallig onderhoud bekend. In 2015 is bij de aanbesteding van de meeste voertuigen en materieel ook een onderhoudscontract afgesloten. Voor de overige voertuigen zijn in 2015 de eerste stappen gezet om tot één onderhoudscontract te komen.

Gebouwen

In 2013 is een besluit genomen over de overdracht van een 9-tal kazernes van de gemeenten aan de Veiligheidsregio MWB, per 31 december 2013. Met deze overdracht zijn er tevens afspraken gemaakt over het onderhoud van de overgenomen kazernes, op basis van demarcatielijsten en meerjaren onderhoudsplannen. De Veiligheidsregio heeft een voorziening gevormd voor het egaliseren van de in de tijd gespreide onderhoudskosten. De voorziening wordt ingesteld en gevoed op basis van het meerjarenonderhoudsplan dat voor elke kazerne is opgesteld. Dit wordt periodiek geactualiseerd. Jaarlijks zal worden getoetst of het meerjarenonderhoudsplan, de stand van de voorziening en de dotatie op elkaar aansluiten.

Het eigendom van de overige 60 kazernes, waar de Veiligheidsregio MWB gebruik van maakt, blijft berusten bij de Gemeenten. Naast de brandweerkazernes wordt tevens gebruik gemaakt van een kantoorpand van de GGD West-Brabant, waarvan een gedeelte wordt gehuurd.

In het AB van oktober 2014 is de demarcatielijst opgesteld, die als uitgangspunt gebruikt is voor het meerjarenonderhoudsplan dat per kazerne is opgesteld. Het budget van de VRMWB is verhoogd om het gebruikersonderhoud voor 69 kazernes te kunnen uitvoeren. Door het AB is ingestemd om voor de wijze van verrekenen van de kosten voor gebruikersonderhoud het kostenverdeemodel aan te houden.

Doordat het gebruikersonderhoud op een eenduidige wijze voor alle kazernes zal worden uitgevoerd en er 9 kazernes daadwerkelijk worden overgedragen aan de VRMWB, is door het AB ingestemd met de capaciteitsuitbreiding van 1 fte.

Materieel en voertuigen

In het meerjareninvesteringsplan is rekening gehouden met een midlife update van een bepaalde voertuigen.

3.4 Financieringsparagraaf

Algemeen

De financieringsparagraaf is een onderdeel van de beleidsbegroting en voorgeschreven voor gemeenschappelijke regelingen, zoals de Veiligheidsregio MWB. In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) worden regels gesteld voor het financieringsgedrag, wat binnen de Veiligheidsregio MWB is vertaald in een treasurystatuut.

Financiële risico's

In de Wet FIDO worden door de overheid specifieke regels gesteld ten aanzien van de structuur van de leningen van de decentrale overheid, om zodoende de gevoeligheid voor rentefluctuaties te beperken. Hiertoe wordt een kasgeldlimiet en een renterisiconorm gehanteerd.

De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de omvang van de financiering door middel van kort vermogen (looptijd korter dan 1 jaar). Voor gemeenschappelijke regelingen is de kasgeldlimiet vastgesteld op 8,2% van de lasten van de jaarbegroting. Voor de Veiligheidsregio MWB betekent dit dat de kasgeldlimiet voor 2017 is gesteld op € 6,38 miljoen (8,2% van € 77.806.636).

De renterisiconorm heeft tot doel om de renterisico's op de langlopende schulden (langer dan 1 jaar) te beheersen, door grenzen te stellen aan de spreiding van looptijden van de leningenportefeuille. Voor de gemeenschappelijke regeling is de renterisiconorm gesteld op 20%, met een minimumbedrag van € 2,5 miljoen. Voor de Veiligheidsregio MWB betekent dit dat de renterisiconorm voor 2017 € 15,6 miljoen bedraagt (20% van 77.806.636). Op basis van de gegevens van de leningenportefeuille (zie bijlage 5.3) kan een overzicht worden samengesteld voor de renterisiconorm.

(bedragen x € 1.000)	2016	2017	2018	2019	2020
renteherzieningen (1)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
betalde aflossingen (2)	€ 3.787	€ 3.134	€ 3.856	€ 2.549	€ 4.342
renterisico (1 + 2)	€ 3.787	€ 3.134	€ 3.856	€ 2.549	€ 4.342
renterisiconorm (20%)	€ 15.821	€ 15.561	€ 15.751	€ 15.966	€ 16.195
ruimte renterisiconorm	€ 12.034	€ 12.427	€ 11.896	€ 13.417	€ 11.853

Schatkistbankieren

Middels een wetwijziging zijn alle lagere overheden eind 2013 verplicht om hun liquide middelen en beleggingen aan te houden in de schatkist van het Ministerie van Financiën en niet langer bij private instellingen, zoals banken. Het Ministerie van Financiën stelt geen leenfaciliteiten ter beschikking, zodat daarvoor een beroep op private partijen moet worden gedaan.

Voor de Veiligheidsregio MWB houdt dit in dat de rekening-courant tegoeden en deposito's die bij de ABN-AMRO werden aangehouden zijn ondergebracht bij het Ministerie van Financiën. Over het saldo bij het Ministerie wordt een slechts een beperkte rentevergoeding uitbetaald. De renteopbrengst over de gelden bij de schatkist zullen minimaal zijn vanwege het lage rentepercentage. Deze rentebaten worden niet in de begroting opgenomen.

Het reguliere betalingsverkeer blijft ondergebracht bij de ABN-AMRO. Hier wordt een rekening-courant aangehouden waarop een beperkt saldo aan liquide middelen mag staan. Indien het saldo van de rekening-courant boven het toegestane maximum uitkomt, dan moet dit worden afgedragen aan het Ministerie van Financiën, bij een negatief saldo moet dit juist worden aangevuld vanuit het Ministerie van Financiën.

Samenstelling vreemd vermogen

Per 1 januari 2016 bedroeg de omvang van het vreemde vermogen (het totaal aan aangetrokken langlopende geldleningen) € 28.225.620. Per 1 januari 2017 wordt de stand van de geldleningen geraamd op € 32.939.054. Het betreft geldleningen, welke door de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) zijn verstrekt. Een overzicht van de samenstelling van de langlopende leningen is opgenomen in bijlage 5.3. De leningenportefeuille zal in 2016 waarschijnlijk toenemen met € 8 miljoen om de investeringen te financieren.

Kengetallen en beoordeling

In de begroting 2017 zijn enkele kengetallen opgenomen welke betrekking hebben op de financiële positie van de Veiligheidsregio MWB. In de onderstaande tabel zijn alleen de kengetallen opgenomen welke van toepassing zijn voor de Veiligheidsregio MWB.

	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017
1. netto schuldquote	-19649%	-1559%	-9910%
2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-19649%	-1559%	-9910%
3. solvabiliteitsratio	36%	30%	23%
4. structurele exploitatieruimte	-3000%	109%	0%

- De berekening van de netto schuldquote is mede afhankelijk van het saldo van baten en lasten. Doordat dit saldo in de komende jaren fluctueert laat het netto schuldquote een wisselend beeld zien. Uit het percentage kan worden afgeleid dat het saldo van baten en lasten zeer beperkt is ten opzichte van de totale netto schulden van de Veiligheidsregio.
- Voor de Veiligheidsregio MWB is geen verschil zichtbaar tussen de netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Dit wordt veroorzaakt doordat er geen kapitaalvestrekkingen zijn gedaan aan bijvoorbeeld deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen of overige verbonden partijen.
- Het eigen vermogen (reserves en exploitatieresultaat) zal in de komende jaren afnemen als gevolg van de inzet van reserves, volgens de actualisatie reserves en voorzieningen. In 2017 zal de solvabiliteitsratio uitkomen op 23%.
- Er is een aanzienlijk verschil zichtbaar tussen de uitkomsten m.b.t. de structurele exploitatieruimte van de rekening 2015 begroting 2016 en 2017. In 2017 is het percentage van de structurele exploitatieruimte 0% aangezien het saldo van de structurele exploitatie wordt geheel gedekt door de inzet van de structurele reserves.

Onder de, in de tabel opgenomen, financiële kengetallen worden de volgende definities verstaan.

- Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken
- Solvabiliteitsratio: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal
- Structurele exploitatieruimte: dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de Veiligheidsregio heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is

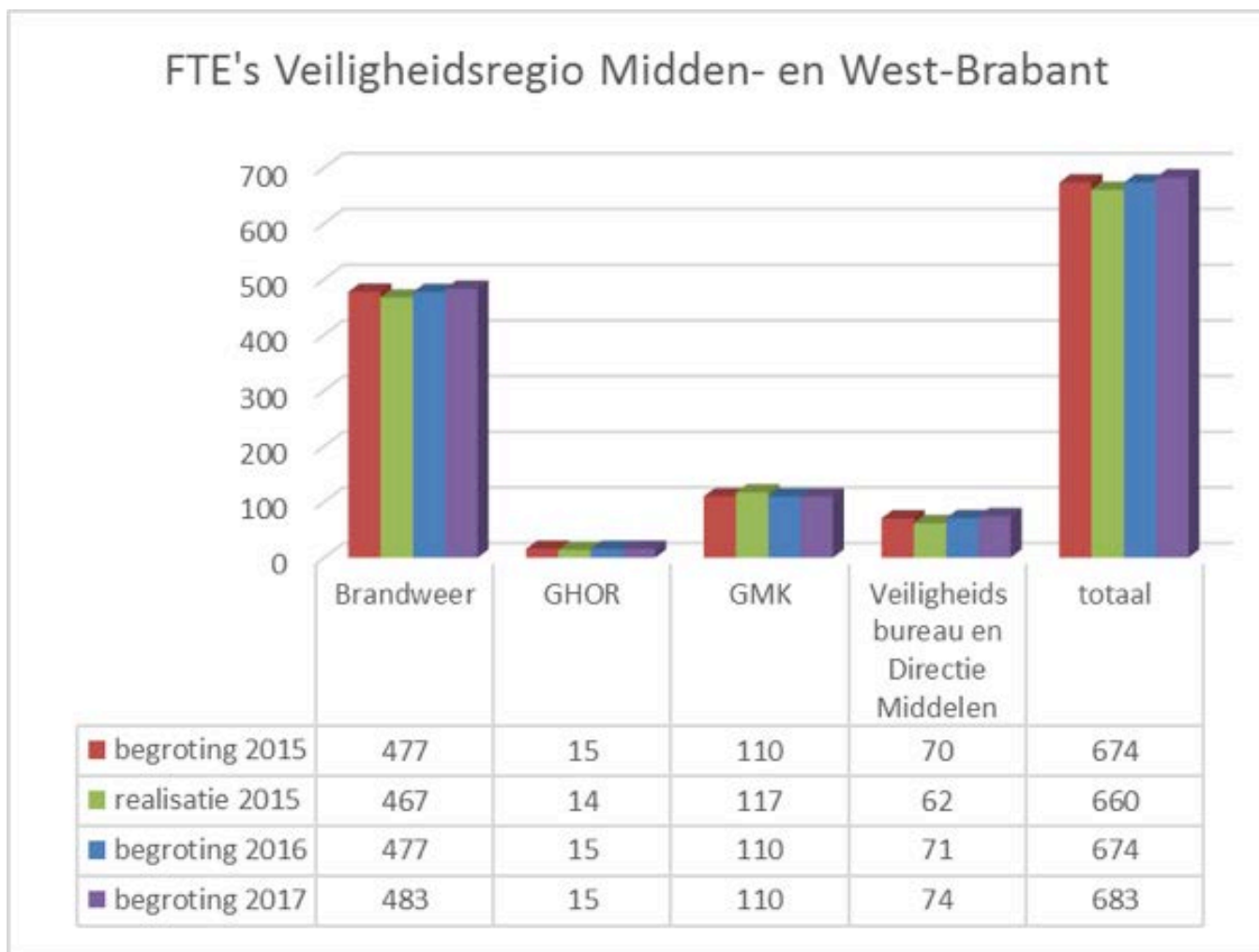
3.5 Bedrijfsvoering

Tot bedrijfsvoering worden de taakvelden gerekend op het gebied van personeel, informatisering, organisatie, financiën, automatisering en facilitair beheer. De ontwikkelingen binnen de hier genoemde taakvelden zijn van groot belang voor het realiseren van de te bereiken doelen en de speerpunten: zonder een adequate organisatie, opgeleide medewerkers, huisvesting en materieel kunnen de doelen van de Veiligheidsregio MWB niet gerealiseerd worden.

Naast de afdelingen op het gebied van bedrijfsvoering, welke deel uitmaken van de Veiligheidsregio MWB, wordt tevens gebruik gemaakt van de diensten van een externe organisatie voor de salarisadministratie.

De gegevens met betrekking tot de medewerkers en vrijwilligers zijn opgenomen in twee afzonderlijke overzichten. Door de splitsing zijn de gegevens in beide overzichten eenduidiger te interpreteren, aangezien de gegevens van de medewerkers zijn gebaseerd op de FTE's en de gegevens van de vrijwilligers zijn gebaseerd op aantallen.

In onderstaande grafiek is de verwachte formatie per dienstonderdeel weergegeven.

In bovenstaand overzicht valt te zien dat er nog een aantal vacatures is (ten opzichte van de realisatie 2015), welke nog niet zijn ingevuld. De vacatures zijn met name zichtbaar bij de dienstonderdelen Brandweer en het Veiligheidsbureau / Directie Middelen.

De formatie van de Brandweer neemt onder andere toe door de aanstelling van enkele trainees en het omzetten van externe inhuur (detachering) naar formatieplaatsen.

De dienstonderdelen Veiligheidsbureau en Regionale Bevolkingszorg (RBZ) zijn samengevoegd en met de Directie Middelen verantwoord als één onderdeel. Dit onderdeel betreft de ondersteunende- en advies functies van de Veiligheidsregio MWB. De formatie van het Veiligheidsbureau en de Directie Middelen neemt beperkt toe, onder andere vanwege de uitbreiding van een adviseur en een projectmedewerker van het Veiligheidsbureau.

In het overzicht FTE's zijn tevens de medewerkers in dienst van derden opgenomen. Dit is met name zichtbaar bij de GHOR en GMK. Deze dienstonderdelen maken deel uit van de Veiligheidsregio, maar medewerkers zijn veelal in dienst van andere organisaties, onder andere GROGZ (GHOR), de Politie (GMK) en de Regionale Ambulance Voorziening (GMK). De formatie

begroting van de GMK is vooralsnog niet voorgesorteerd op de mogelijke personele ontwikkelingen in het kader van de LMO, aangezien hier nog niet voldoende informatie over beschikbaar is.

Vrijwilligers

Het aantal vrijwilligers is opgenomen in onderstaande tabel. Het aantal vrijwilligers bij het dienstonderdeel brandweer zal in de komende jaren afnemen tot een maximaal aantal vrijwilligers van 1.322 per 2018.

3.6 Verbonden partijen

Er is sprake van een verbonden partij als er sprake is van zowel een bestuurlijk als een financieel belang voor de Veiligheidsregio MWB. Het bestuurlijk belang komt tot uitdrukking in de zeggenschap. Het financieel belang komt tot uitdrukking in het aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, dan wel waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. De cijfers van de verbonden partijen zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van de Veiligheidsregio MWB.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen. Tevens is opgenomen welke risico's ten aanzien van de verbonden partijen te onderkennen zijn. Per verbonden partij is opgenomen wat de verwachte deelneming van de Veiligheidsregio MWB is voor het begrotingsjaar en de omvang van het vermogen en het resultaat.

De Veiligheidsregio MWB is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 26 gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat de Veiligheidsregio MWB over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd is. Hierdoor is de Veiligheidsregio MWB een verbonden partij voor de 26 gemeenten.

Voor de Veiligheidsregio MWB is slechts één verbonden partij te identificeren;

Gemene rekening GHOR

Met ingang van 1 januari 2014 is voor de bedrijfsvoering van de GHOR een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met de GROGZ West-Brabant. Deze dienstverleningsovereenkomst is met het oog op de mogelijke fiscale risico's voor de toekomst geformaliseerd in een overeenkomst kosten voor gemene rekening, waarin de activiteiten van de GHOR zijn ondergebracht.

De gemeenschappelijke rekening GGD West-Brabant, de gemeenschappelijke rekening GGD Hart voor Brabant en de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio MWB maken deel uit van deze gemene rekening.

In de gemene rekening zijn de kosten opgenomen ten aanzien van het personeel (inclusief de kosten van ziekte, arbeidsongeschiktheid en ontslag), de toerekenbare overhead en de overige kosten ter zake van de GHOR.

Ter verdeling van het werkelijke niveau van de kosten is een verdeelsleutel tussen de partijen afgesproken.

De Veiligheidsregio MWB participeert voor een aandeel van 93,65% in de gemene rekening.

De financiële gegevens in onderstaand overzicht betreffen de laatst bekende gegevens per 2015.

verbonden partij		
naam	Gemene rekening GHOR	
vestigingsplaats	Tilburg	
openbaar belang	openbare orde en veiligheid	
omvang eigen vermogen	1-1-2015 €	-
	31-12-2015 €	35.066
omvang vreemd vermogen	1-1-2015 €	498.565
	31-12-2015 €	649.569
financieel resultaat	€	517.245

Overige samenwerkingsverbanden

De overige samenwerkingsverbanden vallen niet onder de BBV definitie van verbonden partijen.

Publiek-Private Samenwerking (PPS) Moerdijk

Op 1 februari 2013 hebben de Stichting Bedrijfsbrandweezorg Moerdijk en de Veiligheidsregio een overeenkomst ondertekend voor publiek-private samenwerking brandweezorg industrieterrein Moerdijk. In de overeenkomst zijn nadere afspraken vastgelegd over de financiering, taken, verantwoordelijkheden e.d. van beide partijen.

Door middel van het aannemen van 24 brandweermensen is een brandweerpost gerealiseerd die permanent bezet is door 6 personen. Die bezetting beschikt over een tankautospuiter voor industriële brandbestrijding, een schuimblusvoertuig en een hoogwerker. Deze voertuigen staan in de brandweerkazerne Plaza 21 en zijn daar specifiek voor het Havenschap gestationeerd met uitzondering van de hoogwerker. Die laatste wordt ook ingezet voor brandbestrijding buiten het terrein. In dat geval wordt er voor de aanvulling van de bezetting een beroep gedaan op een poule van vrijwilligers, die daar speciaal voor is geformeerd.

Publiek-Private Samenwerking inzake blusboot

Van oudsher heeft VRMWB een waakvlamovereenkomst met de firma BST te Dinteloord voor de incidentbestrijding op de vaarwegen rondom Volkerak en Schelde-Rijnverbinding.

In 2014 is een hernieuwd contract afgesloten in het kader van een verdergaande publiek private samenwerking. Door BST is een nieuwe boot aangeschaft (Furie 4). BST exploiteert en beheert de boot en de nautische bemanning. De brandweer levert een opstapbemanning die is opgeleid en geoefend naar de huidige eisen der tijd. Dit is een mooi voorbeeld van publiek private samenwerking, aangezien BST de nautische deskundigheid levert en de brandweer de ervaring met incidentbestrijding op het water. De veiligheid op het water waar het tenslotte om gaat heeft met deze hernieuwde samenwerking een hernieuwde en goede impuls gekregen. Per medio april 2015 is de nieuwe blusboot officieel in gebruik genomen.

4 Financiële begroting

4 Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten in de begroting

Lasten excl. mutatie reserves	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
1. Bestuur en organisatie	€ 4.774.835	€ 3.286.554	€ 2.979.385	€ 2.955.614	€ 2.886.554	€ 2.886.554
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 7.136.062	€ 8.511.826	€ 8.095.925	€ 8.038.861	€ 8.038.861	€ 8.038.861
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risico-beheersing	€ 5.877.518	€ 6.291.743	€ 6.070.581	€ 5.915.895	€ 5.915.895	€ 5.915.895
5. Incidentbestrijding	€ 46.089.010	€ 49.239.657	€ 48.439.829	€ 48.606.931	€ 48.940.059	€ 49.273.513
6. Geneeskundige zorg	€ 2.413.616	€ 3.025.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899
7. Middelen	€ 8.317.708	€ 8.498.454	€ 8.423.454	€ 8.423.454	€ 8.404.274	€ 8.208.454
8. Algemene opbrengsten	€ -	€ 248.405	€ 1056.564	€ 2.075.613	€ 2.902.906	€ 3.910.793
Totale lasten excl. mutatie reserves	€ 74.608.750	€ 79.102.537	€ 77.806.636	€ 78.757.266	€ 79.829.447	€ 80.974.968
BATEN thema's zonder opbrengsten uit bijdragen Rijk Politie en Gemeenten:						
1. Bestuur en organisatie	€ -302.834	€ -127.348	€ -127.348	€ -127.348	€ -127.348	€ -127.348
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ -579.538	€ -609.440	€ -609.440	€ -609.440	€ -609.440	€ -609.440
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risico-beheersing	€ -986.766	€ -890.000	€ -890.000	€ -890.000	€ -890.000	€ -890.000
5. Incidentbestrijding	€ -2.378.360	€ -2.540.764	€ -2.536.358	€ -2.537.127	€ -2.537.903	€ -2.538.686
6. Geneeskundige zorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7. Middelen	€ -1.137.813	€ -909.700	€ -909.700	€ -909.700	€ -909.700	€ -909.700
8. Algemene opbrengsten	€ -16.497	€ -16.629	€ -16.629	€ -16.629	€ -16.629	€ -16.629
Totale baten excl. algemene dekkingsmiddelen	€ -5.401.808	€ -5.093.881	€ -5.089.475	€ -5.090.244	€ -5.091.020	€ -5.091.803
RESULTAAT thema's zonder opbrengsten uit bijdragen Rijk, Politie en Gemeenten:						
1. Bestuur en organisatie	€ 4.472.002	€ 3.159.206	€ 2.852.037	€ 2.828.266	€ 2.759.206	€ 2.759.206
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 6.556.524	€ 7.902.386	€ 7.486.485	€ 7.429.421	€ 7.429.421	€ 7.429.421
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risico-beheersing	€ 4.890.752	€ 5.401.743	€ 5.180.581	€ 5.025.895	€ 5.025.895	€ 5.025.895
5. Incidentbestrijding	€ 43.710.651	€ 46.698.893	€ 45.903.471	€ 46.069.804	€ 46.402.156	€ 46.734.827
6. Geneeskundige zorg	€ 2.413.616	€ 3.025.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899	€ 2.740.899
7. Middelen	€ 7.179.894	€ 7.588.754	€ 7.513.754	€ 7.513.754	€ 7.494.574	€ 7.298.754
8. Algemene opbrengsten	€ -16.497	€ 231.776	€ 1039.935	€ 2.058.984	€ 2.886.277	€ 3.894.164
Totaal resultaat excl. algemene dekkingsmiddelen	€ 69.206.942	€ 74.008.656	€ 72.717.161	€ 73.667.022	€ 74.738.427	€ 75.883.165
Algemene dekkingsmiddelen:						
4.11 rijks bijdragen	€ -11.290.971	€ -11.607.974	€ -11.531.511	€ -11.531.511	€ -11.531.511	€ -11.531.511
4.22 inkomens overdrachten profijtbeginnel	€ -2.059.607	€ -1.808.681	€ -1.550.199	€ -1.716.532	€ -2.048.884	€ -2.381.555
4.23 overige inkomens overdrachten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.26 inwonersbijdrage gemeenten	€ -55.504.239	€ -58.091.133	€ -58.969.471	€ -59.944.826	€ -60.936.313	€ -61.944.200
4.29 subsidies	€ -212.024	€ -180.000	€ -180.000	€ -180.000	€ -180.000	€ -180.000
Totaal algemene dekkingsmiddelen	€ -69.066.841	€ -71.687.788	€ -72.231.181	€ -73.372.869	€ -74.696.708	€ -76.037.266
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	€ 140.101	€ 2.320.868	€ 485.980	€ 294.153	€ 417,19	€ -154.101

Mutaties reserves

a) onttrekkingen	€ -9.608.001	€ -10.479.870	€ -8.644.982	€ -8.453.155	€ -8.200.721	€ -8.004.901
b) toevoegingen	€ 8.281.347	€ 8.159.002	€ 8.159.002	€ 8.159.002	€ 8.159.002	€ 8.159.002
Totaal mutaties reserves	€ -1.326.654	€ -2.320.868	€ -485.980	€ -294.153	€ -417,19	€ 154.101

Resultaatbepaling na bestemming

Uit het voorgaande blijkt het volgende financiële resultaat:

Saldo van baten en lasten	€ 140.101	€ 2.320.868	€ 485.980	€ 294.153	€ 417,19	€ -154.101
Mutaties in reserves	€ -1.326.654	€ -2.320.868	€ -485.980	€ -294.153	€ -417,19	€ 154.101
Totaal geraamde resultaat	€ -1.186.554	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

4.2 Toelichting overzicht baten en lasten

Loon- en Prijscompensatie

In 2013 is, op verzoek van het AB, een inventarisatie gehouden naar de verwerking van de loon- en prijsontwikkelingen in de begroting van Veiligheidsregio's. Hierbij is geconstateerd dat er veel verschillende wijzen van verwerking van deze financiële ontwikkelingen worden toegepast. Op basis van deze uitkomst is besloten de door de Veiligheidsregio MWB gehanteerde methodiek ten behoeve van de loon- en prijsontwikkeling te continueren.

De kernpunten van de systematiek om de loon- en prijsontwikkeling te verwerken zijn:

- Voor de loonontwikkeling wordt gerekend met de CPB-index "Loonvoet sector overheid"
- Voor de prijsontwikkeling wordt gerekend met de CPB-index "Prijs bruto Binnenlands Product"
- Beide indices worden periodiek gepubliceerd door het Centraal Planbureau (CPB). In de begroting wordt uitgegaan van de jongste CPB-prognose ten tijde van de vaststelling van de conceptbegroting. Dit zijn de cijfers van de publicaties in maart. In het voorliggende voorstel worden de cijfers van de publicatie van december weergegeven. Deze worden aangepast bij het opstellen van de conceptbegroting.
- Nacalculatie van de gebruikte indices voor jaar t-1 en jaar t-2, zoals ze zijn verwerkt in de begroting jaar t-1.

Samenvattend wordt de huidige loon- en prijsontwikkeling bepaald door de CPB in maart gepubliceerde index loonvoet sector overheid en index prijs bruto binnenlands product voor het jaar 2017 en de correcties van deze indices voor het jaar 2015 en 2016 van de in de begroting 2016 verwerkte cijfers.

De laatst bekende raming die is afgegeven door het CPB (Centraal Plan Bureau) betreft de publicatie van 7 maart 2016. Daarin zijn de volgende ramingen afgegeven:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
loonindex	0,60%	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%
prijsindex	0,50%	1,10%	0,90%	0,90%	0,90%	0,90%

Op basis van de bovenstaande financiële tabel kan een gewogen gemiddelde index berekend worden waarmee de bijdrage in de begroting wordt aangepast. Deze berekening is in onderstaande tabel weergegeven.

	index CPB	verhouding	gewogen index	index begroting 2016
loonindex 2015	0,60%	58,00%	0,35%	
prijsindex 2015	0,50%	42,00%	0,21%	
gewogen index			0,56%	
index 2015 bij begroting 2016			0,77%	
correctie index 2015			-0,21%	-0,21%
loonindex 2016	2,20%	58,00%	1,28%	
prijsindex 2016	1,10%	42,00%	0,46%	
gewogen index			1,74%	
index 2016 bij begroting 2016			1,67%	
correctie index 2016			0,07%	0,07%
loonindex 2017	2,20%	58,00%	1,28%	
prijsindex 2017	0,90%	42,00%	0,38%	
gewogen index 2017			1,65%	1,65%
index 2017 incl nacalculatie				1,51%
loonindex 2018	2,20%	58,00%	1,28%	
prijsindex 2018	0,90%	42,00%	0,38%	
gewogen index 2018			1,65%	1,65%
loonindex 2019	2,20%	58,00%	1,28%	
prijsindex 2019	0,90%	42,00%	0,38%	
gewogen index 2019			1,65%	1,65%
loonindex 2020	2,20%	58,00%	1,28%	
prijsindex 2020	0,90%	42,00%	0,38%	
gewogen index 2020			1,65%	1,65%

Ontwikkeling BDUR

Wijzigingen in beleid

Ten opzichte van decembercirculaire 2015 zijn er geen nieuwe beleidswijzigingen beschreven. Wel is de nieuwe verdeelsystematiek conform het Herijkingsonderzoek BDUR opgenomen vanaf 2017 en verder. Dit heeft budgettaire consequenties.

Wijzigingen in budget

Op basis van de decembercirculaire 2015 van het Ministerie van Veiligheid en Justitie worden de onderstaande bedragen verwacht. Ter info worden deze bedragen afgezet tegen de vorige circulaire (juni 2015) en tegen de cijfers van de meerjarige beleidsbegroting 2016 (gebaseerd op de decembercirculaire 2014).

decembercirculaire 2015	raming 2016 incl. LPO 2015	raming 2017 excl. LPO	raming 2018 excl. LPO	raming 2019 excl. LPO
BDUR BTW	€ 4.448.292	niet gesplitst	niet gesplitst	niet gesplitst
inzetbaar BDUR	€ 5.338.171	niet gesplitst	niet gesplitst	niet gesplitst
totaal BDUR-budget	€ 9.786.463	€ 9.710.000	€ 9.710.000	€ 9.710.000

junicirculaire 2015	raming 2016 excl. LPO	raming 2017 excl. LPO	raming 2018 excl. LPO	raming 2019 excl. LPO
BDUR BTW	€ 4.429.067	niet gesplitst	niet gesplitst	niet gesplitst
inzetbaar BDUR	€ 5.315.100	niet gesplitst	niet gesplitst	niet gesplitst
totaal BDUR-budget	€ 9.744.167	€ 9.650.000	€ 9.650.000	€ 9.650.000
verschil december-juni circulaire	€ 42.296	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000

beleidsbegroting 2016	raming 2016 excl. LPO	raming 2017 excl. LPO	raming 2018 excl. LPO	raming 2019 excl. LPO
BDUR begroting	€ 9.710.000	€ 9.710.000	€ 9.710.000	€ 9.710.000
verschil december circulaire - begroting	€ 76.463	€ -	€ -	€ -

In 2017 en verder wordt gerekend met de nieuwe verdeelsystematiek uit het Herijkingsonderzoek BDUR. Hoewel dit in eerdere gepubliceerde berekeningen zou uitkomen op een daling voor het beschikbare budget voor Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, is bovenstaande te zien dat uiteindelijk door de loonprijsindexatie en de gewijzigde kengetallen, de absolute meerjarige budgetten uitkomen op het niveau van de decembercirculaire 2014, waarop de beleidsbegroting 2016 is gebaseerd.

Geraamde incidentele baten en lasten

Het overzicht met de incidentele baten en lasten geeft inzicht in het structurele en reële evenwicht van de begroting op korte en langere termijn. Hierdoor wordt het inzicht vergroot in de mogelijkheden van de Veiligheidsregio MWB om eventuele tegenvallers op te vangen binnen de begroting.

Programma Veiligheid	baten	lasten	toelichting
Thema 1 Bestuur en organisatie	€ 92.831	€ -	betreft onttrekking en inzet reserve
Thema 2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 358.298	€ 316.802	betreft onttrekking en inzet reserve
Thema 3 Regionale Bevolkingszorg	€ -	€ -	betreft onttrekking en inzet reserve
Thema 4 Risicobeheersing	€ 47.143	€ -	betreft onttrekking en inzet reserve
Thema 5 Incidentbestrijding	€ -	€ -	betreft onttrekking en inzet reserve
Thema 6 Geneeskundige zorg	€ -	€ -	betreft onttrekking en inzet reserve
Thema 7 Middelen	€ 633.029	€ 406.566	betreft onttrekking en inzet reserve
Thema 8 Algemene opbrengsten	€ 1.124.878	€ -	betreft onttrekking en inzet reserve
overige posten	€ -	€ -	
	€ 2.256.179	€ 723.368	

Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de structurele wijzigingen van de reserves van de Veiligheidsregio MWB.

programma Veiligheid	raming mutaties reserves begrotingsjaar na wijziging			
	baten (ontrekking reserve)	waarvan structureel	lasten (toevoeging reserve)	waarvan structureel
Thema 1 Bestuur en organisatie	€ 92.831	€ -	€ -	€ -
Thema 2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 358.298	€ -	€ 316.802	€ -
Thema 3 Regionale Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -
Thema 4 Risicobeheersing	€ 163.721	€ 116.578	€ -	€ -
Thema 5 Incidentbestrijding	€ 6.272.225	€ 6.272.225	€ 7.435.634	€ 7.435.634
Thema 6 Geneeskundige zorg	€ -	€ -	€ -	€ -
Thema 7 Middelen	€ 633.029	€ -	€ 406.566	€ -
Thema 8 Algemene opbrengsten	€ 1.124.878	€ -	€ -	€ -
	€ 8.644.982	€ 6.388.803	€ 8.159.002	€ 7.435.634

Exploitatiebijdrage politie

Naast de gemeenten is de politie ook een belangrijke mede-exploitant van de veiligheidsregio. Ook in 2017 blijft de politie overeenkomstig de bestaande kostenverdelingsafspraken 60% bijdragen in de exploitatie van de gemeenschappelijke Meldkamer. Een beperkt aantal specifieke GMK-exploitatieonderdelen worden op basis van het profijtbeginsel doorberekend aan de kolom die de kosten veroorzaakt.

De politiebijdrage in de exploitatie van de Veiligheidsregio MWB is opgenomen in onderstaand overzicht.

	jaarrekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Bijdrage GMK	€ 1.555.604	€ 1.561.571	€ 1.585.182	€ 1.611.401	€ 1.638.053	€ 1.665.147
totaal	€ 1.555.604	€ 1.561.571	€ 1.585.182	€ 1.611.401	€ 1.638.053	€ 1.665.147

Exploitatiebijdrage gemeenten

In de onderstaande tabellen is voor de jaren 2017 tot en met 2020 de bijdrage per gemeente aan de Veiligheidsregio MWB opgenomen, waarbij de wijzigingen met betrekking tot loon- en prijscompensatie verwerkt zijn. De intekentaak kazernes en de intekentaak FLO zijn tevens opgenomen in de tabel uitgesplitst per gemeente.

gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio MWB 2017	bijdrage obv het kostenverdeel- model	intekentaak (verkoop)- kazernes	intekentaak FLO	totaal
Aalburg	549.719	42.336		592.055
Alphen-Chaam	561.659	1.394		563.053
Baarle-Nassau	466.544			466.544
Bergen op Zoom	3.784.218	399.072	102.686	4.285.976
Breda	10.253.632	120.387	281.136	10.655.155
Dongen	1.171.147			1.171.147
Drimmelen	1.207.747			1.207.747
Etten-Leur	2.111.587			2.111.587
Geertruidenberg	1.079.563			1.079.563
Gilze en Rijen	1.168.106	31.832		1.199.937
Goirle	1.024.455			1.024.455
Halderberge	1.434.393			1.434.393
Hilvarenbeek	740.049			740.049
Loon op Zand	1.046.209	86.719		1.132.928
Moerdijk	2.406.075	85.434		2.491.509
Oisterwijk	1.184.856			1.184.856
Oosterhout	2.839.380			2.839.380
Roosendaal	4.282.947		120.544	4.403.492
Rucphen	942.154			942.154
Steenbergen	1.141.905			1.141.905
Tilburg	13.295.991		316.240	13.612.231
Waalwijk	2.264.596	47.854		2.312.450
Werkendam	1.192.674			1.192.674
Woensdrecht	1.200.605			1.200.605
Woudrichem	700.591			700.591
Zundert	918.672			918.672
totaal	58.969.471	815.027	820.606	60.605.104

gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio MWB 2018	bijdrage obv het kostenverdeel- model	intekentaak (verkoop)- kazernes	intekentaak FLO	totaal
Aalburg	558.813	41.894		600.707
Alphen-Chaam	570.948	1.407		572.354
Baarle-Nassau	474.259			474.259
Bergen op Zoom	3.846.806	394.146	110.821	4.351.774
Breda	10.423.217	118.970	336.723	10.878.909
Dongen	1.190.521			1.190.521
Drimmelen	1.227.727			1.227.727
Etten-Leur	2.146.515			2.146.515
Geertruidenberg	1.097.420			1.097.420
Gilze en Rijen	1.187.430	31.456		1.218.886
Goirle	1.041.403			1.041.403
Halderberge	1.458.120			1.458.120
Hilvarenbeek	752.290			752.290
Loon op Zand	1.063.517	85.550		1.149.067
Moerdijk	2.445.865	86.203		2.532.068
Oisterwijk	1.204.457			1.204.457
Oosterhout	2.886.345			2.886.345
Roosendaal	4.353.787		130.095	4.483.882
Rucphen	957.742			957.742
Steenbergen	1.160.794			1.160.794
Tilburg	13.515.876		418.108	13.933.984
Waalwijk	2.302.057	47.363		2.349.419
Werkendam	1.212.404			1.212.404
Woensdrecht	1.220.463			1.220.463
Woudrichem	712.181			712.181
Zundert	933.870			933.870
totaal	59.944.826	806.988	995.747	61.747.561

gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio MWB 2019	bijdrage obv het kostenverdeel- model	intekentaak (verkoop)- kazernes	intekentaak FLO	totaal
Aalburg	568.056	41.452		609.508
Alphen-Chaam	580.391	1.419		581.811
Baarle-Nassau	482.104			482.104
Bergen op Zoom	3.910.432	389.221	209.319	4.508.973
Breda	10.595.617	117.553	436.841	11.150.011
Dongen	1.210.212			1.210.212
Drimmelen	1.248.033			1.248.033
Etten-Leur	2.182.019			2.182.019
Geertruidenberg	1.115.571			1.115.571
Gilze en Rijen	1.207.070	31.081		1.238.151
Goirle	1.058.627			1.058.627
Halderberge	1.482.237			1.482.237
Hilvarenbeek	764.733			764.733
Loon op Zand	1.081.107	84.382		1.165.489
Moerdijk	2.486.319	86.979		2.573.298
Oisterwijk	1.224.379			1.224.379
Oosterhout	2.934.086			2.934.086
Roosendaal	4.425.799		245.723	4.671.521
Rucphen	973.583			973.583
Steenbergen	1.179.993			1.179.993
Tilburg	13.739.429		445.021	14.184.450
Waalwijk	2.340.133	46.872		2.387.004
Werkendam	1.232.458			1.232.458
Woensdrecht	1.240.649			1.240.649
Woudrichem	723.960			723.960
Zundert	949.316			949.316
totaal	60.936.314	798.959	1.336.904	63.072.176

gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio MWB 2020	bijdrage obv het kostenverdeel- model	intekentaak (verkoop)- kazernes	intekentaak FLO	totaal
Aalburg	577.452	41.468		618.919
Alphen-Chaam	589.991	1.432		591.423
Baarle-Nassau	490.078			490.078
Bergen op Zoom	3.975.111	389.352	221.158	4.585.621
Breda	10.770.868	117.617	711.293	11.599.778
Dongen	1.230.229			1.230.229
Drimmelen	1.268.676			1.268.676
Etten-Leur	2.218.109			2.218.109
Geertruidenberg	1.134.023			1.134.023
Gilze en Rijen	1.227.035	31.091		1.258.126
Goirle	1.076.137			1.076.137
Halderberge	1.506.754			1.506.754
Hilvarenbeek	777.382			777.382
Loon op Zand	1.098.989	84.427		1.183.416
Moerdijk	2.527.443	87.762		2.615.205
Oisterwijk	1.244.630			1.244.630
Oosterhout	2.982.615			2.982.615
Roosendaal	4.499.001		259.620	4.758.621
Rucphen	989.686			989.686
Steenbergen	1.199.511			1.199.511
Tilburg	13.966.679		477.209	14.443.888
Waalwijk	2.378.838	46.888		2.425.726
Werkendam	1.252.842			1.252.842
Woensdrecht	1.261.170			1.261.170
Woudrichem	735.934			735.934
Zundert	965.018			965.018
totaal	61.944.200	800.036	1.669.280	64.413.516

4.3 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

Op basis van de vastgestelde financiële uitgangspunten, zoals in vorige paragrafen weergegeven is een totaaloverzicht van de bijdragen van gemeenten en het financieel meerjarenperspectief opgesteld. Hierin zijn tevens de intekentaken opgenomen.

	2017	2018	2019	2020
gemeentelijke bijdrage in begroting 2016 obv knverdmodel vastgesteld	€ 59.061.255	€ 60.047.578	€ 61.050.373	
Wijzigingen ten opzichte van begroting 2016:				
* budgetaanpassing a.g.v. LPO voorgaande jaren		€ -91.784	€ -102.752	
gemeentelijke bijdrage in begroting na wijziging excl inttk.	€ 59.061.255	€ 59.955.794	€ 60.947.621	€ 60.936.314
budgetaanpassing loon- en prijscompensatie 2017	€ -91.784	€ -10.968	€ -11.307	€ 1.007.887
gemeentelijke bijdrage in begroting 2017 excl intekentaken	€ 58.969.471	€ 59.944.826	€ 60.936.314	€ 61.944.200
Intekentaken:				
intekentaak FLO	€ 820.606	€ 995.747	€ 1.336.904	€ 1.669.280
beheer en onderhoud kazernes intekentaak verkoopkazernes	€ 815.027	€ 806.988	€ 798.959	€ 800.036
totaal bijdrage gemeenten in begroting 2017	€ 60.605.104	€ 61.747.561	€ 63.072.176	€ 64.413.516

Actualisatie FLO

Ieder jaar bij de begroting wordt de FLO intekentaak geactualiseerd. Bij deze actualisatie wordt een (nieuwe) inschatting gemaakt wanneer medewerkers ervoor kiezen met FLO-overgangsrecht te gaan. De kosten en fluctuaties voor de intekentaak FLO per gemeente zijn sterk afhankelijk van deze keuzes en de leeftijdsopbouw van de medewerkers die onder de regeling vallen. Hierdoor is er een grote mogelijkheid op een voor- of nadelig resultaat ten opzichte van de begroting. De werkelijke kosten worden verrekend met gemeenten.

Ten opzichte van de raming 2017 opgenomen in begroting 2016 vallen de kosten bij de gemeente(n) Breda en Roosendaal / Bergen op Zoom lager uit door het langer doorwerken van een medewerker in Breda en een medewerker in Roosendaal / Bergen op Zoom.

De kosten voor de gemeente Tilburg zijn in 2017 hoger dan verwacht bij de begroting 2016 doordat een medewerker eerder dan gedacht met "non-activiteit" zal gaan.

De ramingen in verband met het FLO-overgangsrecht zijn gebaseerd op de huidige wetgeving en bestaande uitgangspunten. Door het afschaffen van de levensloopregeling ontstaat een nieuwe situatie. Op 01-01-2022 stopt de regeling definitief voor alle huidige deelnemers. Waarschijnlijk komt er ook geen alternatief voor deze fiscaal voordelige manier van sparen voor extra vrije tijd. Bestaande levensloopregelingen lopen door tot 2022. Eind 2021 worden alle levenslooptegoeden onder inhouding van loonheffingen uitgekeerd. Er is echter nog geen uitsluitsel over het niet meer (volledig) van toepassing kunnen van de levensloopconstructie binnen het FLO-overgangsrecht. Zodra dit inzicht bekend is, kunnen de (financiële) consequenties onderzocht worden.

intekentaak FLO				
gemeente	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Bergen op Zoom	€ 102.686	€ 110.821	€ 209.319	€ 221.158
Breda	€ 281.136	€ 336.723	€ 436.841	€ 711.293
Roosendaal	€ 120.544	€ 130.095	€ 245.723	€ 259.620
Tilburg	€ 316.240	€ 418.108	€ 445.021	€ 477.209
totaal	€ 820.606	€ 995.747	€ 1.336.904	€ 1.669.280

Investerings

Hieronder is per thema aangegeven hoeveel vervangings- en uitbreidingsinvesteringen zijn gepland voor 2017. Tevens is per thema een korte toelichting gegeven van de inhoud van de investeringen. De meeste investeringen hebben betrekking op vervoersmiddelen (voer- en vaartuigen) en overige materiële vaste activa, waaronder inventaris. Een overzicht van investeringen per activagroep is opgenomen in bijlage 5.1.

samenvatting investeringen		
thema		totaal
Thema 1	Bestuur en organisatie	€ -
Thema 2	Crisisbeheersing en rampen-bestrijding	€ 2.407.500
Thema 3	Bevolkingszorg	€ -
Thema 4	Risicobeheersing	€ -
Thema 5	Incidentbestrijding	€ 14.098.204
Thema 6	Geneeskundige zorg	€ 138.000
Thema 7	Middelen	€ 423.900
Thema 8	Opbrengsten	€ -
Totaal		€ 17.067.604

Thema 1 Bestuur en organisatie

Voor thema 1 worden geen investeringen verwacht voor 2017.

Thema 2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding

In 2017 is gepland in het kader van netcentrisch werken het FIGO platform te vervangen. Geraamde investering is € 37.500. Het merendeel van de investeringen van dit thema zal worden uitgevoerd door de GMK. Het betreft investeringen in de werkplekken van de centralisten ad. € 200.000, het aanpassen van verbindingen € 195.000, het vervangen van de ARBI en de telefooncentrale ad. € 600.000, alsmede het vervangen en aanpassen van infrastructuur en kantoorautomatisering.

Thema 3 Bevolkingszorg

Dit thema is opgenomen in thema 2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Thema 4 Risicobeheersing

Voor thema 4 worden geen investeringen verwacht voor 2017.

Thema 5 Incidentbestrijding

Indien het vergunningstraject voor het nieuwe oefencentrum Safety Village voorspoedig zal verlopen, kan dit in 2017 in gebruik worden genomen. De investering die hiermee gemoeid is bedraagt circa € 3 miljoen. In 2015 zijn vijf hoogwerkers aanbesteed en inmiddels is gestart met de bouw van deze voertuigen. Rekening houdend met de bouwtijd kunnen de hoogwerkers in 2017 in gebruik genomen worden. Geraamde investering inclusief bijbehorende inventaris € 3,3 miljoen. Zoals opgenomen is in het dekkings- en spreidingsplan beschikt de VRMWB over een aantal hulpverleningsvoertuigen. In 2017 is gepland om drie van deze voertuigen te vervangen. Totale investering inclusief bijbehorende inventaris bedraagt € 1,2 miljoen. In het kader van watertransport is gepland in 2017 een bedrag van € 2,8 miljoen te investeren. Dit gaat om pompelompompaanhangers, watertanks en haakarmbakken. Om de gebouwen op orde te houden is in 2017 een investeringskrediet van € 1,5 miljoen geraamd.

Thema 6 Geneeskundige zorg

Voor het thema geneeskundige zorg wordt in 2017 geïnvesteerd in diverse nieuwe vervoersmiddelen van de GHOR.

Thema 7 Middelen

Vanuit het plan 'verbinden met informatie', waarin de visie van de Veiligheidsregio MWB op de informatievoorziening voor de periode 2016-2020 is opgenomen, volgt een investeringsbedrag van € 423.900 in 2017 op het thema Middelen.

Thema 8 Algemene opbrengsten

Voor thema 8 worden geen investeringen verwacht voor 2017.

Stand en het gespecificeerde verloop van de reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel wordt per box de verwachte stand van de reserves en voorzieningen per 1-1-2017 weergegeven, op basis van de cijfers in jaarrekening 2015 en de verwachte onttrekkingen en stortingen in 2016. In deze cijfers is de resultaatbestemming 2015 nog niet verwerkt. Daarnaast is het bestedingspatroon 2018 – 2020 geactualiseerd en opgenomen in de tabel.

box gemeente

omschrijving	1-1-2017	uitgaven 2017	1-1-2018	uitgaven 2018	1-1-2019	uitgaven 2019	1-1-2020
Voorziening onderhoud kazernes	678.383	-41.214	719.597	-78.357	797.954	4.453	793.501
BTW Compensatie Gemeenten wegens Kazernes	625.820	215.000	410.820	215.000	195.820	195.820	-
Exploitatieresultaat VR (1% van de begroting)	719.244	-	719.244	-	719.244	-	719.244
Exploitatieresultaat OG/ regionale bevolkingszorg	175.382	-	175.382	-	175.382	-	175.382
Toolbox brandveiligheid	116.578	116.578	-	-	-	-	-
totaal	2.315.407	290.364	2.025.043	136.643	1.888.400	200.273	1.688.127

box vr

omschrijving	1-1-2017	uitgaven 2017	1-1-2018	uitgaven 2018	1-1-2019	uitgaven 2019	1-1-2020
Egalisatie kapitaallasten	8.699.999	-	8.699.999	82.826	8.617.173	103.823	8.513.350
Temporiseren bezuinigingen	567.000	283.500	283.500	283.500	-	-	-
Informatievoorziening	794.685	123.000	671.685	98.000	573.685	172.000	401.685
Professionaliseren crisisorganisatie/-communicatie	161.891	92.831	69.060	69.060	-	-	-
Risicobeheersing en brandveilig leven	52.493	21.729	30.764	21.729	9.035	9.035	-
Reserve verbeterplan GMK	1.155.311	303.000	852.311	201.000	651.311	195.000	456.311
Beleidscyclus	29.228	29.228	-	-	-	-	-
project STOOM/OMS/Challenge	25.414	25.414	-	-	-	-	-
totaal	11.486.021	878.702	10.607.319	756.115	9.851.204	479.858	9.371.346

box rijk/overig

omschrijving	1-1-2017	uitgaven 2017	1-1-2018	uitgaven 2018	1-1-2019	uitgaven 2019	1-1-2020
Bijdrage BDUR gelden tbv BDUR-projecten 2015 - 2019	2.439.423	701.378	1.738.045	701.378	1.036.667	701.378	335.289
Specifieke bijdrage BDUR gelden ivm BTW VR	1.450.746	140.000	1.310.746	196.000	1.114.746	254.000	860.746
25 kv spanningstester (HSL)	447.565	2.000	445.565	2.000	443.565	2.000	441.565
Resultaat FLO Breda	122.196	-	122.196	-	122.196	-	122.196
Rampenbestrijding	27.836	27.836	-	-	-	-	-
totaal	4.487.766	871.214	3.616.552	899.378	2.717.174	957.378	1.759.796

4.4 Tariefvaststelling

Tarievenbesluit personeel Brandweer 2017

Ten behoeve van, onder andere, de verantwoording van personele inspanningen bij projecten is het noodzakelijk dat het dagelijks bestuur hiervoor een uurtarief vaststelt. Op basis van begroting, rekening houdend met een opslag van 20% voor bemiddeling, begeleiding, risico en administratieve verwerking e.d., zijn de volgende uurtarieven bepaald voor 2016:

Laag (schaal 5/6/7)	€ 78	(was € 77 in 2016)
Middel (schaal 8/9/10)	€ 100	(was € 98 in 2016)
Hoog (schaal 11/12/13)	€ 135	(was € 133 in 2016)

Deze tarieven zijn met name bedoeld voor de verantwoording van projectmatige zaken. Ten behoeve van individuele afspraken wordt de mogelijkheid van maatwerk open gehouden. Voor dienstverlening binnen het werkingsgebied BMWB op een niveau boven schaal 13 worden op individuele basis maatwerkafspraken gemaakt.

Zo nodig dienen deze tarieven nog te worden verhoogd met 21% BTW: In principe is het beschikbaar stellen van personeel belast met BTW. Alleen in gevallen waarbij sprake is van een individueel contract in het kader van 'arbeidsmobiliteit' (= individueel opleidings- / ontwikkelingstraject), dan wel er expliciet vrijstelling is verleend door de inspecteur (in ons geval voor de brandweercentralisten bij de GMK) kan heffing van BTW buiten beschouwing blijven. De in rekening te brengen BTW is overigens voor gemeenten compensabel in het kader van het BTW-compensatiefonds.

Tarieven Openbaar meldsysteem 2017

Op 30 maart 2007 is BMWB een concessieovereenkomst aangegaan met Siemens Nederland B.V. voor de levering van een Openbaar Meldsysteem voor een periode van 10 jaar. Siemens draagt zorg voor de migratie van alle abonnees in Midden- en West-Brabant volgens de concessieovereenkomst. Het tarief dat in rekening wordt gebracht is opgebouwd uit een vergoeding voor Siemens en een vergoeding voor de BMWB.

In het AB van 26 maart 2009 is besloten de brandweervergoeding jaarlijks te verhogen met een loon/prijsindex. De gewogen loon/ prijsindex is voor 2017 ten opzichte van 2016, inclusief bijstelling 2016 en 2015 vastgesteld op 1,51% (basis: CPB: Kerngegevenstabel maart 2016). De brandweervergoeding voor Openbaar Meldsysteem 2017 wordt vastgesteld voor alle abonnees op € 501,42 (t.o.v. € 49.396 in 2016). De vergoeding voor Siemens is hier niet in begrepen, deze wordt door Siemens afzonderlijk vastgesteld.

4.5 Meerjarenbalans

	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2017
ACTIVA			
Materiele vaste activa	€ 49.628.787	€ 55.099.829	€ 65.607.927
Vlottende activa	€ 9.720.773	€ 5.264.890	€ 5.264.890
Liquide middelen	€ 506.399	€ 1.104.892	€ 2.922.174
	€ 59.855.959	€ 61.469.611	€ 73.794.991

	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2017
PASSIVA			
Eigen vermogen	€ 21.345.529	€ 18.239.705	€ 16.725.972
Voorzieningen	€ 754.508	€ 678.383	€ 719.597
Vaste schulden	€ 28.225.620	€ 32.939.054	€ 47.304.714
Vlottende passiva	€ 9.530.302	€ 9.612.470	€ 9.044.709
	€ 59.855.959	€ 61.469.611	€ 73.794.991

Toelichting

De investeringen in, onder andere, voertuigen zorgen voor een toename van de materiele vaste activa. Ondanks de afschrijvingen is er voor de komende jaren een aanzienlijke toename van de vaste activa zichtbaar. De investeringen zullen gedeeltelijk worden gefinancierd middels eigen middelen (schatkistbankieren) en het aantrekken van additioneel vreemd vermogen. Hiertoe is in het leningenoverzicht (bijlage 5.3) reeds rekening mee gehouden.

De vlottende activa zullen als gevolg van de geplande investeringen verder afnemen. De vlottende activa bestaan onder andere uit de middelen welke in het kader van het schatkistbankieren worden aangehouden bij het Ministerie van Financiën. Deze middelen zullen mede worden aangewend ter verwerving van de investeringen.

Het eigen vermogen is in de meerjarenbalans aangepast aan de laatste versie van het schrijven "actualisatie reserves en voorzieningen". Door de inzet van de reserves zal het eigen vermogen in de komende jaren verder teruglopen.

5 Bijlagen

5 Bijlagen

5.1 Bijlage 1 Investeringsplan

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van het investeringsplan 2017, per activagroep.

Investerings 2017									
specificatie investeringen	Thema 1 bestuur en organisatie	Thema 2 crisisbeheersing en rampenbestrijding	Thema 3 bevolkings-zorg	Thema 4 risico- beheersing	Thema 5 incident- bestrijding	Thema 6 genees- kundige zorg	Thema 7 middelen	Thema 8 opbrengsten	Totaal investerings 2017
Gronen en terreinen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Woonruimten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Grond weg en bouwkundige werken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervoermiddelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 6.478.500	€ 138.000	€ -	€ -	€ 6.616.500
Machines, apparaten en installaties	€ -	€ 2.370.000	€ -	€ -	€ 255.500	€ -	€ -	€ -	€ 2.625.500
Overige materiële vaste activa	€ -	€ 37.500	€ -	€ -	€ 7.364.204	€ -	€ 423.900	€ -	€ 7.825.604
totaal Veiligheidsregio	€ -	€ 2.407.500	€ -	€ -	€ 14.098.204	€ 138.000	€ 423.900	€ -	€ 17.067.604

5.2 Bijlage 2 Risico matrix

Onderstaand is de risicomatrix opgenomen van de Veiligheidsregio MWB, zoals ingeschat voor 2017. Naast een omschrijving van het risico is tevens een classificatie van het risico opgenomen. Er is een vergelijking gemaakt van de risico's ten opzichte van de BURAP 2015. De vervallen risico's welke waren opgenomen in de beleidsbegroting zijn in een apart overzicht opgenomen in deze bijlage, om het verloop van de risico's inzichtelijk te maken. Deze classificatie is gebaseerd op onderstaande indeling;

1. risico-klasse:

A	Waarschijnlijk
B	Mogelijk
C	Onwaarschijnlijk
D	Onbekend
Totaal	

2. omvang risico:

I	kleiner dan € 100.000,-
II	van € 100.000,-
III	van € 500.000,-
IV	van € 1.000.000
V	meer dan € 2.500.000,-
VI	onbekend

Actuele risico's								
thema	omschrijving risico	programma	jaar van ontstaan	risico-klasse		omvang		
				BURAP 2015	begroting 2017	BURAP 2015	begroting 2017	
thema 1	mogelijke aansprakelijkstelling VRMWB door WRT, ISK en Wartsila	veiligheid	2012	B	B	V	V	
thema 1	2e loopbaanbeleid	veiligheid	2014	A	A	IV	IV	
thema 2	Uitstel bouw GMK in Bergen op Zoom	veiligheid	2017	D	D	VI	VI	
thema 2	Invoering LMO	veiligheid	2016	A	A	III	III	
thema 4	OMS	veiligheid	2010	A	A	II	II	
thema 5	Paraatheid	veiligheid	2014	A	A	IV	IV	
thema 5	Veilig en gezond werken	veiligheid	2016	-	B	-	VI	
thema 7	VPB plicht overheidsondernemingen	veiligheid	2016	B	B	II	II	
thema 7	Individueel keuze budget (IKB)	veiligheid	2016	-	A	-	IV	
thema 7	H3 beloningsstructuur CARUWO	veiligheid	2016	-	A	-	I	

In onderstaand overzicht zijn de risico's opgenomen welke zijn vervallen ten opzichte van de BURAP 2015.

Vervallen risico's								
thema	omschrijving risico	programma	jaar van ontstaan	risico-klasse		omvang		
				BURAP 2015	begroting 2017	BURAP 2015	begroting 2017	
thema 2	Mobiliteit personeel	veiligheid	2014	A	-	VI	-	
thema 7	WKR vrijwilligers	veiligheid	2015	B	-	II	-	
thema 8	Herijking BDUR	veiligheid	2015	B	-	VI	-	

5.3 Bijlage 3 Leningenoverzicht

Overzicht lopende leningen	Bedrag	Looptijd	Bijzonderheden	Geraamde stand per 1-1-2016	Geraamde stand per 1-1-2017
1 Lening BNG 4,58% nr 82959 aangegaan ter financiering VOC, BRW	€ 635.292	Aflossing in 30 jaarlijkse termijnen volgens annuïteiten € 20.916 1 ^e maal 17 okt 1995 30 ^e maal 17 okt 2024	Vervroegde aflossing is niet mogelijk behalve bij rentevoet aanpassing	€ 310.134	€ 281.518
2 Lening BNG 4,34% nr 102543 aangaan tbv overname activa GMK per 1-1-2007	€ 3.200.000	10 jaar € 320.000 aflossing in 10 jaarlijkse termijnen aflossing per 9 feb laatste maal 2017	Vervroegde aflossing niet toegestaan	€ 640.000	€ 320.000
3 Lening BNG 4,2% nr 103431 aangaan ter financiering investeringen	€ 1.000.000	10 jaar € 100.000 aflossing in 10 jaarlijkse termijnen 1 ^e maal 14 feb 2009 10 ^e maal 14 feb 2018	Tussentijdse aflossing niet toegestaan	€ 300.000	€ 200.000
4 Lening BNG 4,25% Nr 104223 Aangegaan ter financiering van investeringen GMK	€ 1.060.000	8 jaar € 132.500 Aflossing in 8 jaarlijkse termijnen 1 ^e maal 4 mrt 2010 8 ^e maal 4 mrt 2017	Tussentijdse aflossing niet toegestaan	€ 265.000	€ 132.500
5 Lening BNG 2,15% Nr 105427 Aangegaan ter financiering van overname	€ 3.500.000	aflossing € 700.000 per jaar aflossing per jaar 1e maal juli 2011 laatste maal 2015	Vervroegde aflossing niet toegestaan	€ -	€ -
6 Lening BNG 2,92% Nr 105428 Aangegaan ter financiering van overname activa brandweer	€ 7.250.000	aflossing € 725.000 per jaar aflossing per kwartaal eerste maal oktober 2010 laatste maal 2020	Vervroegde aflossing niet toegestaan	€ 3.443.750	€ 2.718.750
7 Lening BNG 3,41% Nr 15429 Aangegaan ter financiering van overname activa brandweer	€ 9.765.000	aflossing € 651.000 per jaar aflossing per kwartaal eerste maal oktober 2010 laatste maal 2025	Vervroegde aflossing niet toegestaan	€ 6.347.250	€ 5.696.250
8 Lening BNG 3,68% Nr 105430 Aangegaan ter financiering van overname activa brandweer	€ 4.140.000	aflossing € 207.000 per jaar aflossing per kwartaal eerste maal oktober 2010 laatste maal 2030	Vervroegde aflossing niet toegestaan	€ 3.053.250	€ 2.846.250
9 Lening BNG 2,69% Nr. 108835 Aangegaan tbv financiering overname kazernes	€ 14.553.288	aflossing vlg schema	Vervroegde aflossing niet toegestaan	€ 13.866.237	€ 12.768.786
10 Lening BNG 1,22% Nr. 110376 Aangegaan ter financiering van investeringen 2016	€ 6.000.000	Aflossing € 400.000 per jaar met halfjaarlijkse betaling, beginnend op 30-04-2016	Vervroegde aflossing niet toegestaan	€ -	€ 5.600.000
11 Lening BNG 0,84% Nr. 110377 Aangegaan ter financiering van investeringen 2016	€ 2.500.000	Aflossing € 125.000 per jaar met halfjaarlijkse betaling, beginnend op 31-07-2016	Vervroegde aflossing niet toegestaan	€ -	€ 2.375.000
Totaal	€ 53.603.580			€ 28.225.621	€ 32.939.054

5.4 Bijlage 4 Lijst van afkortingen

afkorting	betekenis
AB	Algemeen Bestuur
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BCF	BTW-Compensatiefonds
BDUR	Besluit Doeluitkering Rampenbestrijding
B en W	Burgemeester en Wethouders
BGPG	Bureau Grootschalig Optreden Publieke Gezondheid
BMWB	Brandweer Midden- en West-Brabant
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRW	Brandweer
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BVL	Brandveilig Leven
CaCo	Calamiteiten Coördinator
CBRN	Chemische, Biologische of Radiologische/Nucleaire stoffen
CPB	Centraal Plan Bureau
DB	Dagelijks Bestuur
DMS	Document managementsysteem
DO	Dienstonderdeel
DOBI	Digitale Operationele Brandweer Informatie
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
FIDO	Fianciering Decentrale Overheden
FTE	Full Time Equivalent
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer
GNK	Geneeskundige combinatie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GROGZ	Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg
HRM	Human Resource Management
HSC	Het Service Centrum
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
LPO	Loon- en Prijsontwikkeling
MDBO	Multidisciplinair Bestuurlijk Oefenen
MWB	Midden- en West-Brabant
MTL	Materieel, Techniek en Logistiek
NAZB	Netwerk Acute Zorg Brabant
NCW	Net Centrisch Werken
OMS	Openbaar Meldsysteem
OR	Ondernemingsraad
PIOFACH	Personeel, Informatie, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting
PPS	Publiek-Private Samenwerking
ProQA	Pro Quality Assurance
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RBZ	Regionale Bevolkingszorg
RCP	Regionaal Crisisplan
SSC	Shared Service Center
PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
VBO	Versterking Brandweeronderwijs
VD	Veiligheidsdirectie
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOC	Veiligheidsoefencentrum
VRMMWB	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
V&J	Veiligheid en Justitie
WKR	Werkkostenregeling

